ŚLĄSKO-DĄBROWSKI
DZIENNIK WOJEWÓDZKI

NR 20 KATOWICE, DNIA 27 LIPCA 1946

Poz. TREŚĆ Str.

DZIAŁ URZĘDOWY

352.

USTAWA

z dnia 15 czerwca 1939 r.

o publicznej służbie zdrowia.

(Przedruk z Dziennika U. R. P. z dnia 23 czerwca 1939 r. Nr 54, poz. 342.)

Art. 1. (1) Publiczna służba zdrowia ma na celu wykonywanie pieczy nad zdrowiem ludności.

(2) Publiczna służba zdrowia obejmuje w szczególności sprawy zwalczania chorób i zapobiegania im, zakładów leczniczych i leczniczo-zapobiegawczych, uzdrowisk, cmentarzy, opieki higieniczno-lekarskiej nad matką i dzieckiem, zwłaszcza w szkołach powszechnych i dokształcających, higieny szkolnej, wychowania fizycznego, opieki nad koloniami i półkoloniami, zaopatrywania ludności w wodę i usuwaniu nieczystości, dozoru sanitarnego nad artykułami żywności i przedmiotami użytku, higieny bytowania i pracy, kąpielisk, higieny środków lokomocji, nadzoru sanitarnego nad wyrobem i obrotem środków leczniczych i zapobiegawczych, aptek i drogerii, nadzoru nad zawodami czynnymi w zakresie służby zdrowia.

Art. 2. (1) Wykonywanie zadań z zakresu publicznej służby zdrowia należy do Ministra Opieki Społecznej, jeżeli ustawy szczególne nie przewidują właściwości innych ministrów oraz, stosownie do obowiązujących przepisów ustawowych, do: władz administracji ogólnej, samorządu terytorialnego, samorządu gospodarczego i instytucyj ubezpieczeń społecznych oraz innych organizacyj publicznych i społecznych.

(2) W sprawach publicznej służby zdrowia, należących do zakresu działania innych ministrów, ministrowie ci współdziałają z Ministrem Opieki Społecznej.

(3) Minister Opieki Społecznej zarządza państwowymi uzdrowiskami i zakładami badawczymi i doświadczalnymi, powołanymi dla potrzeb publicznej służby zdrowia oraz zakładami leczniczymi, nie przekazanymi w zarząd innych ministrów.

Art. 3. (1) Gminy wykonywują czynności sanitarno-porządkowe, należące do ich zakresu działania, w szczególności w sprawach zapobiegania chorobom zakaźnym i społecznym oraz ich zwalczania, w zakresie administracji rządowej.

(2) Koszty, związane z wykonywaniem czynności wymienionych w ust. (1), ponoszą gminy i Skarb Państwa w myśl obowiązujących w tej sprawie przepisów ustawowych.

Art. 4. (1) Władze administracji rządowej i samorządu terytorialnego działają w sprawach publicznej służby zdrowia przez lekarzy i inne organa.

(2) Organem fachowym powiatowego związku samorządowego w sprawach publicznej służby zdrowia jest lekarz powiatowy lub powołany przez wydział powiatowy inny lekarz. Jeżeli organem fachowym powiatowego związku samorządowego jest lekarz powiatowy, pobiera on od tego związku dodatkowe wynagrodzenie w wysokości, ustalanej przez Wydział Powiatowy.

(3) Organem fachowym gminy w sprawach publicznej służby zdrowia jest lekarz gminny (miejski, okręgowy).

Art. 5. (1) Powiatowe związki samorządowe, miasta i gminy wiejskie są obowiązane, w miarę możliwości finansowych, utrzymywać odpowiednią liczbę lekarzy i innego niezbędnego personelu fachowego (pielęgniarek, położnych, kontrolerów sanitarnych i innych).

(2) Gdy zdolność finansowa miasta, niewydzielonego z powiatowego związku samorządowego lub gminy wiejskiej, nie pozwala według oceny wydziału powiatowego na utrzymywanie przez nie własnego lekarza gminnego (miejskiego), powiatowy związek samorządowy powoła dla dwóch do trzech gmin wspólnego lekarza, jako lekarza okręgowego.

(3) Minister Opieki Społecznej może na wniosek wojewody odroczyć powołanie lekarza okręgowego, jeżeli zdolność finansowa odpowiednich związków samorządowych nie pozwala na jego utrzymanie.

Art. 6. (1) Ośrodek zdrowia jest podstawową jednostką, zapewniającą ludności opiekę zdrowotną oraz sprawującą pieczę nad warunkami higienicznymi jej bytowania.

(2) Do zadań ośrodka zdrowia należy krzewienie higieny i podnoszenie stanu zdrowotnego ludności, a w szczególności: sprawowanie opieki higieniczno-lekarskiej nad matką i niemowlętami, dziećmi w wieku przedszkolnym i szkolnym, zwalczanie chorób społecznych i zakaźnych, piecza nad higieną otoczenia, udzielanie pomocy leczniczej w nagłych przypadkach i udzielanie pomocy leczniczej i położniczej ubogim; ponadto ośrodki zdrowia mogą udzielać pomocy leczniczej i położniczej funkcjonariuszom państwowym, pracownikom samorządowym, osobom ubezpieczonym w ubezpieczalniach społecznych i innym na mocy specjalnych umów.

(3) Kierownikiem ośrodka zdrowia jest lekarz gminny (miejski, okręgowy) lub za zgodą wydziału powiatowego albo wojewody, jeśli idzie o miasto wydzielone, inny lekarz.

Art. 7. (1) Powiatowe związki samorządowe, miasta i gminy wiejskie są obowiązane, w miarę możliwości finansowych, zakładać, utrzymywać i prowadzić ośrodki zdrowia, niezależnie od zakładania, utrzymywania i prowadzenia niezbędnych ze względu na zdrowie ludności zakładów leczniczych, leczniczo-zapobiegawczych i innych urządzeń sanitarnych, stosownie do obowiązujących szczególnych przepisów prawnych. Do ponoszenia kosztów zakładania, utrzymywania i prowadzenia ośrodków zdrowia przez związki samorządu terytorialnego przyczyniają się instytucje ubezpieczeń społecznych, których obowiązki w tym zakresie ustala Minister Opieki Społecznej.

(2) Powiatowy związek samorządowy utworzy dla 2—3 gmin wspólny, jako okręgowy, ośrodek zdrowia, w przypadku, jeżeli zdolność finansowa miasta, nie wydzielonego z powiatowego związku samorządowego lub gminy wiejskiej, nie pozwala według oceny wydziału powiatowego na założenie, utrzymywanie i prowadzenie przez nie ośrodków zdrowia.

(3) Minister Opieki Społecznej może na wniosek wojewody odroczyć założenie okręgowego ośrodka zdrowia, jeżeli zdolność finansowa odpowiednich związków samorządowych nie pozwala na jego założenie, utrzymywanie i prowadzenie.

(4) Powiatowe związki samorządowe oraz miasta wydzielone z powiatowych związków samorządowych, których stan finansowy według oceny wojewody, nie pozwala na zakładanie, utrzymywanie i prowadzenie ośrodków zdrowia, otrzymują od Państwa pomoc w granicach kredytów, przewidzianych na te cele w budżecie Państwa, na warunkach, ustalanych przez Ministra Opieki Społecznej.

Art. 8. Wojewoda uzgadnia na podległym sobie obszarze działalność wszelkich instytucyj i organizacyj w zakresie publicznej służby zdrowia, w szczególności w zakresie ośrodków zdrowia i zakładów leczniczych.

Art. 9. Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami ustala przepisy o organizacji i szczegółowym zakresie działania ośrodków zdrowia, zasadach ich współpracy wzajemnej oraz z władzami i instytucjami rządowymi, samorządowymi, społecznymi, zakładami ubezpieczeń społecznych, leczniczymi i innymi, jak również warunki udzielania pomocy leczniczej przez ośrodki zdrowia.

Art. 10. (1) Powołuje się, jako organa doradcze i opiniodawcze:

1) dla władz rządowych:
a) przy Ministrze Opieki Społecznej — Państwową Naczelną Radę Zdrowia,
b) przy wojewódzkich władzach administracji ogólnej — wojewódzkie rady zdrowia;

2) dla władz samorządowych:
a) przy wydziałach powiatowych — powiatowe komisje zdrowia,
b) przy zarządach miast — miejskie komisje zdrowia,
c) przy zarządach gmin — gminne komisje zdrowia.

(2) Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami ustala skład, zakres działania oraz sposób urzędowania tych rad i komisyj.

Art. 11. Przepisy Ustawy z dnia 12 maja 1909 r. (Dz. Ust. Kr. L. 68), normującej płace emerytalne lekarzy

okręgowych, tudzież zaopatrzenie wdów i sierot po nich pozostałych, stosuje się wyłącznie do lekarzy okręgowych, mianowanych na stałe przed wejściem w życie ustawy niniejszej i do ich rodzin. Wysokość uposażenia dla tych lekarzy określa właściwy związek samorządowy za zgodą Wojewody Lwowskiego. Zgody Wojewody wymaga również przenoszenie tych lekarzy w stan spoczynku.

Art. 12. Znosi się Państwową Radę od spraw uzdrowisk, a uprawnienia jej przekazuje się Państwowej Naczelnej Radzie Zdrowia.

Art. 13. (1) Ministrowi Opieki Społecznej służy prawo wydawania rozporządzeń, dotyczących wyrobu i obrotu środków leczniczych i zapobiegawczych oraz aptek i drogerii; rozporządzenia te, jeżeli nie dotyczą spraw wymienionych w art. 2 pkt. 14 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym, będą wydawane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

(2) Kto narusza przepisy rozporządzeń, wydanych na podstawie ust. (1), podlega w drodze administracyjnej karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 złotych, albo jednej z tych kar. Władza może jednocześnie orzec przepadek przedmiotów, pochodzących bezpośrednio lub pośrednio z przestępstwa, jak również narzędzi i przyborów, które służyły lub były przeznaczone do jego popełnienia.

Art. 14. (1) Tracą moc obowiązujących:
1) z dniem 30 czerwca 1939 r.:
a) zasadnicza ustawa sanitarna z dnia 19 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr 63, poz. 371),
b) austriacka ustawa z dnia 30 kwietnia 1870 r. (Dz. P. P. L. 68) o organizacji publicznej służby sanitarnej z wyjątkiem, wymienionych w ust. (2),
c) ustawa pruska z dnia 16 czerwca 1899 r. o stanowisku lekarza powiatowego (Zb. Pr. str. 172),
d) art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 343);
2) z dniem 31 marca 1940 r.
galicyjska ustawa krajowa z dnia 2 lutego 1891 r. (Dz. Ust. Kr. L. 17) o urządzeniu służby w gminach o obszarach dworskich.

(2) Do czasu wejścia w życie na obszarze województw: lwowskiego, krakowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 382) zachowują moc obowiązującą przepisy § 2 lit. b) austr. ustawy z dnia 30 kwietnia 1870 r. (Dz. P. P. L. 68) o nadzorze władz państwowych nad szpitalami i innymi zakładami leczniczymi oraz udzielaniu zezwoleń na otwieranie prywatnych zakładów leczniczych.

Art. 15. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 16. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1939 r. zaś art. 5, 7, i 11 — z dniem 1 kwietnia 1940 r.

353.

DEKRET

z dnia 17 kwietnia 1946 r.

o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 163, z dnia 18 czerwca 1946 r.)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Dział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. 1. Biblioteki i zbiory biblioteczne, zarówno krajowe, jak znajdujące się za granicą, a będące własnością lub w posiadaniu obywateli polskich lub instytucyj polskich, uznaje się za narodowe mienie kulturalne, powołane do służenia dobru ogólnemu.

2. Przez zbiory biblioteczne rozumie się wszelkiego rodzaju druki (książki, czasopisma, druki ulotne itd.), rękopisy, mapy, nuty i ryciny jako materiał czytelniczy (użytkowy) lub zabytkowy (muzealny). Określone zasoby tych materiałów tworzą księgozbiory. Księgozbiory użytkowane czytelniczo pozostają w zawiadywaniu następujących instytucyj:
1) bibliotek, których zadaniem jest społeczne bądź prywatne użytkowanie zbiorów,
2) wypożyczalń dochodowych, udostępniających swoje zasoby w celach zarobkowych.

3. Biblioteki dzielą się na:
1) publiczne tj. utrzymywane przez Państwo lub inne związki publiczno-prawne,
2) społeczne, stanowiące własność stowarzyszeń lub instytucyj społecznych,
3) prywatne, stanowiące własność instytucyj lub osób prywatnych, przystosowane do społecznego udostępnienia ich zbiorów,
4) domowe, nie przystosowane do społecznego udostępnienia ich zbiorów, lecz służące wyłącznie do osobistego użytku ich właścicieli.

4. Dekret niniejszy nie dotyczy bibliotek domowych z wyjątkiem przypadków, o których jest mowa w art. 2 ust. 2.

Art. 2. 1. Celem prowadzenia w społeczeństwie jednolitej działalności kulturalnej za pomocą książki i bibliotek oraz umożliwienia każdemu obywatelowi korzystania ze zbiorów bibliotecznych całego kraju tworzy się ogólnokrajową sieć bibliotek publicznych, utrzymywanych przez Państwo lub inne związki publiczno-prawne.

2. Minister Oświaty może włączyć do sieci, z zastrzeżeniem praw własności, również biblioteki społeczne i prywatne za zgodą ich właścicieli. Minister Oświaty może bez zgody właścicieli zarządzić włączenie w całości lub częściowo naukowych bibliotek społecznych i prywatnych do sieci bibliotek publicznych oraz przejmować w wyjątkowych przypadkach na wniosek Państwowej Rady Bibliotecznej biblioteki prywatne i domowe i oddawać je w formie depozytu zakładom szkolnym i naukowo-badawczym, o ile tego wymagać będą potrzeby oświaty i nauki. Przepis ten nie może stosować się w przypadkach, kiedy biblioteka jest warsztatem pracy właściciela. Państwo poręcza właścicielom całość ich zbiorów w związku z udostępnieniem tychże dla celów publicznych, zwraca właścicielom wynikające stąd koszty i udziela tym bibliotekom pomocy finansowej i organizacyjnej, celem umożliwienia im spełniania zadań, jakim one mają służyć.

3. Biblioteki włączone do sieci służą dobru i pożytkowi publicznemu przez gromadzenie, zabezpieczanie, opracowywanie i udostępnianie swoich zbiorów bezpośrednio lub drogą międzybibliotecznego wypożyczania na podstawie i w ramach przepisów, jakie w tym względzie wyda Minister Oświaty.

Art. 3. Naczelny nadzór i opiekę nad bibliotekami i zbiorami bibliotecznymi sprawuje Minister Oświaty z uwzględnieniem ogólnych przepisów o nadzorze nad związkami samorządowymi jako właścicielami bibliotek i zbiorów bibliotecznych. Minister Oświaty ustalać będzie sieć bibliotek publicznych i wydawać będzie ogólne wytyczne co do organizacji i działalności tych bibliotek oraz ich współpracy, działając w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej, gdy chodzić będzie o biblioteki samorządowe. Minister Oświaty określi kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowisk bibliotekarzy zatrudnionych w bibliotekach publicznych i wypożyczalniach dochodowych.

Art. 4. 1. Jako organy doradcze reprezentujące czynnik społeczny powołuje się Państwową Radę Biblioteczną przy Ministrze Oświaty oraz wojewódzkie, powiatowe i gminne (wiejskie i miejskie) komitety biblioteczne przy odnośnych terenowych radach narodowych (wojewódzkiej, powiatowej, gminnej lub miejskiej).

2. Prezydium Krajowej Rady Narodowej powołuje na wniosek Ministra Oświaty przedstawiony po porozumieniu się z Prezesem Rady Ministrów Państwową Radę Biblioteczną spośród osób przedstawionych przez następujące instytucje i organizacje:

1) towarzystwa naukowe,
2) stowarzyszenia oświatowe,
3) biblioteki różnych typów,
4) wyższe zakłady naukowe,
5) organizacje zawodowe nauczycielskie,
6) organizacje bibliotekarzy,
7) wojewódzkie komitety biblioteczne,
8) instytucje wydawnicze i księgarskie,
9) organizacje zawodowe literatów i pisarzy,
10) centralne związki zawodowe przemysłowe, rolnicze i robotnicze.

Ponadto w Państwowej Radzie Bibliotecznej biorą udział z głosem doradczym przedstawiciele Ministerstwa Oświaty, Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz Ministerstwa Informacji i Propagandy.

3. Do zakresu działania Państwowej Rady Bibliotecznej należy:
1) badanie potrzeb bibliotekarstwa i czytelnictwa w całym kraju i składanie wniosków w tej sprawie Ministrowi Oświaty,
2) opiniowanie na zlecenie Ministra Oświaty projektów ustaw i innych zarządzeń normatywnych ogólnych z zakresu bibliotekarstwa i czytelnictwa,
3) zgłaszanie wniosków ustawodawczych w sprawach bibliotecznych,
4) rozstrzyganie odwołań od decyzyj wojewódzkich komitetów bibliotecznych.

4. Wojewódzka rada narodowa powołuje na wniosek kuratora okręgu szkolnego wojewódzki komitet biblioteczny spośród osób przedstawionych przez następujące instytucje i organizacje:
1) stowarzyszenia naukowe i oświatowe, działające na terenie województwa,
2) wojewódzkie związki zawodowe nauczycielskie,
3) biblioteki różnych typów, działające na terenie województwa,
4) wojewódzkie organizacje zawodowe rolnicze i robotnicze,
5) wojewódzką organizację bibliotekarzy.

Ponadto w wojewódzkim komitecie bibliotecznym bierze udział przedstawiciel wojewódzkiej komisji oświatowej oraz z głosem doradczym przedstawiciel kuratorium okręgu szkolnego.

5. Powiatowa rada narodowa powołuje na wniosek inspektora szkolnego powiatowy komitet biblioteczny spośród osób przedstawionych przez następujące instytucje i organizacje:
1) stowarzyszenia naukowe i oświatowe, działające na terenie powiatu,
2) powiatowe organizacje zawodowe nauczycielskie,
3) biblioteki różnych typów działające na terenie powiatu,
4) powiatowe organizacje zawodowe rolnicze i robotnicze,
5) powiatową organizację bibliotekarzy.

Ponadto w powiatowym komitecie bibliotecznym bierze udział przedstawiciel powiatowej komisji oświatowej oraz z głosem doradczym inspektor szkolny lub delegowana przez niego osoba.

6. Do zakresu działania wojewódzkiego bądź powiatowego komitetu bibliotecznego należy:
1) czuwanie nad działalnością i rozwojem bibliotek powszechnych i szkolnych oraz czytelnictwa na terenie województwa bądź powiatu,
2) koordynowanie działalności tych bibliotek,
3) opiniowanie budżetu na potrzeby biblioteczne województwa bądź powiatu,
4) rozstrzyganie odwołań od decyzji powiatowych bądź gminnych komitetów bibliotecznych.

7. Gminna rada narodowa powołuje na wniosek inspektora szkolnego gminny komitet biblioteczny spośród osób przedstawionych przez następujące instytucje i organizacje:
1) miejscowe stowarzyszenia oświatowe,
2) miejscowe organizacje zawodowe nauczycielskie,
3) biblioteki różnych typów, działające na terenie gminy,
4) miejscowe organizacje zawodowe rolnicze i robotnicze,
5) miejscową organizację bibliotekarzy.

Ponadto w gminnym komitecie bibliotecznym bierze udział przedstawiciel gminnej komisji oświatowej.

8. Do zakresu działania gminnego komitetu bibliotecznego należy:
1) opiekowanie się bibliotekami powszechnymi i szkolnymi oraz rozwojem czytelnictwa na terenie gminy,
2) harmonizowanie działalności tych bibliotek i dbanie o zaspokojenie potrzeb społeczeństwa w zakresie słowa drukowanego,
3) opiniowanie budżetu na potrzeby bibliotek i czytelnictwa na terenie gminy.

Art. 5. 1. Zarządzający biblioteką, zarówno należącą do sieci, jak i działającą poza nią, z wyjątkiem bibliotek domowych (art. 1 ust. 3 pkt 4) winien:
1) zarejestrować bibliotekę,
2) gromadzić księgozbiór odpowiadający jej celom i przystosowany do potrzeb i zainteresowań czytelników danych środowisk,
3) posiadać personel należycie przygotowany do pracy z książką i czytelnikiem,
4) składać coroczne sprawozdanie z działalności biblioteki.

2. Obowiązkowi określonemu w ust. 1 niniejszego artykułu podlegają również dochodowe wypożyczalnie książek.

3. Bibliotekę może założyć i prowadzić każda pełnoletnia osoba fizyczna nie pozbawiona praw obywatelskich lub też osoba prawna, z zastrzeżeniem wykonywania warunków wyszczególnionych w ust. 1 niniejszego artykułu.

4. Szczegółowe przepisy w sprawach unormowanych niniejszym artykułem wyda Minister Oświaty w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej.

Dział II.

Sieć bibliotek publicznych.

Art. 6. Ogólnokrajowa sieć bibliotek publicznych, ustanowiona w art. 2 ust. 1 niniejszej ustawy, obejmuje sieci: bibliotek szkolnych, powszechnych i naukowych.

Art. 7. Biblioteki szkolne mają za zadanie dostarczanie uczniom i nauczycielom lektury potrzebnej w związku z nauką szkolną i wychowaniem.

Art. 8. 1. Biblioteki powszechne służą czytelnictwu w najszerszym zakresie, wychowaniu społecznemu, kształceniu ogólnemu i zawodowemu oraz kulturalnej rozrywce wszystkich obywateli Państwa lub określonego terenu.

2. Dla wykonywania tych zadań każda biblioteka powszechna powinna posiadać księgozbiór dla dorosłych, odrębny księgozbiór dla młodzieży i dzieci oraz czytelnię zaopatrzoną w czasopisma bieżące.

Art. 9. 1. Sieć publicznych bibliotek powszechnych tworzą biblioteki gminne (miejskie i wiejskie), powiatowe i wojewódzkie.

2. Gminne biblioteki publiczne obsługują czytelników na obszarze gminy, tworząc w miarę potrzeby odpowiednio zorganizowane oddziały na terenie poszczególnych gromad, dzielnic miast i w innych ośrodkach życia zbiorowego w ten sposób, aby wszyscy obywatele mieli równomiernie ułatwione korzystanie z księgozbiorów zarówno własnej biblioteki gminnej, jak i innych bibliotek, a w szczególności właściwych bibliotek powiatowych i wojewódzkich w myśl ust. 3 niniejszego artykułu. Biblioteki gminne współpracują z wszystkimi działającymi na obszarze danej gminy bibliotekami oraz z instytucjami służącymi upowszechnieniu kultury.

3. Powiatowe i wojewódzkie biblioteki publiczne udzielają, jako centrale biblioteczne danego terenu (powiatu, województwa), bibliotekom niższego stopnia organizacyjnego pomocy organizacyjnej i instruktorskiej, a zarazem uzupełniają działalność tych bibliotek przez dostarczanie księgozbiorów ruchomych w myśl ust. 2 niniejszego artykułu na zasadach, które ustali rozporządzenie Ministra Oświaty.

4. Biblioteki publiczne miast wojewódzkich pełnią ponadto rolę bibliotek regionalnych, gromadząc pełne piśmiennictwo i inne dokumenty, odnoszące się do danego obszaru. Minister Oświaty może jednak prawa i obowiązki biblioteki regionalnej przenieść na inną bibliotekę w danym województwie.

5. Na podstawie uchwały wojewódzkiej rady narodowej biblioteki miast wydzielonych z powiatowych związków samorządowych oraz miast, będących siedzibą wojewódzkich bądź powiatowych władz, mogą — za zgodą Ministra Oświaty — pełnić zadania bibliotek powiatowych bądź wojewódzkich. Na podstawie takiejże uchwały i zgody Ministra Oświaty biblioteki wojewódzkie bądź powiatowe mogą pełnić zadania bibliotek miejskich. Uchwała wojewódzkiej rady narodowej określi również finansowy udział wojewódzkich bądź powiatowych związków samorządowych tudzież miast w odnośnych wydatkach na ich biblioteki.

Art. 10. 1. Do zakładania i utrzymywania publicznych bibliotek powszechnych obowiązane są właściwe związki samorządowe.

2. Samorządowa biblioteka publiczna może być zawieszona w swej działalności lub zwinięta jedynie za zgodą Ministra Oświaty, powziętą w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej.

Art. 11. Coroczne świadczenia Państwa na rzecz samorządowych bibliotek publicznych wynosić będą co najmniej 25% łącznych wydatków wszystkich związków samorządowych na zakładanie i utrzymywanie ich bibliotek, poniesionych w poprzednim roku budżetowym.

Art. 12. 1. Biblioteki naukowe (ogólne i specjalne) służą przede wszystkim celom naukowo-badawczym, budowaniu i rozszerzaniu wiedzy, kształceniu ogólnemu i zawodowemu wyższego stopnia, a obok tego również stosowaniu wiedzy do potrzeb, związanych z bieżącą pracą władz i organów państwowych i samorządowych, instytucyj wszelkiego rodzaju oraz zakładów o charakterze gospodarczym i przemysłowym. Biblioteki naukowe mogą być równocześnie zakładami specjalnymi, prowadzącymi badania związane z książką oraz prace bibliograficzne.

2. Celem zaopatrzenia kraju możliwie równomiernie w piśmiennictwo wszystkich dziedzin wiedzy biblioteki naukowe powinny na podstawie wzajemnego porozumienia co do zakresu swych specjalnych zainteresowań i planowej współpracy poświęcić szczególne starania obranym gałęziom piśmiennictwa.

3. Celem należytej ochrony zabytków bibliotecznych oraz w związku z ustalaniem zadań poszczególnych bibliotek i ich specjalizacją mogą określone materiały być przejęte przez inne biblioteki w postaci depozytu lub w drodze wymiany czy przekazania, z zachowaniem przepisów art. 2 ust. 2 niniejszego dekretu.

Art. 13. Obowiązek zakładania i utrzymywania publicznych bibliotek naukowych ciąży na Państwie.

Dział III.

Biblioteki nie objęte siecią biblioteczną.

Art. 14. 1. Nie objęte siecią biblioteki szkół prywatnych, instytucyj naukowych, instytucyj publicznych i urzędów, szpitalne, więzienne, społeczne, związków zawodowych, partyj politycznych i organizacyj, fabryk i przedsiębiorstw itd. pracują w ramach statutów własnych lub statutów instytucyj powołujących je do życia.

2. Minister Oświaty może tym bibliotekom przyznać dotacje i subwencje z uwagi na ich naukowy lub masowy charakter. Minister Oświaty może na dane biblioteki nałożyć obowiązek pełnienia funkcyj bibliotek publicznych.

3. Minister Oświaty sprawuje nad bibliotekami państwowych i samorządowych urzędów, zakładów i instytucyj opiekę w zakresie techniki bibliotekarskiej i fachowej obsługi bibliotek.

Dział IV.

Przepisy przejściowe.

Art. 15. 1. Do czasu zorganizowania pełnej sieci bibliotek publicznych funkcje bibliotek publicznych pełnić będą, na zarządzenie Ministra Oświaty, przystosowane do tego biblioteki szkolne, przede wszystkim przez udostępnienie swoich księgozbiorów wszystkim obywatelom danego terenu.

2. Z tych samych względów Minister Oświaty może włączyć do sieci bibliotek publicznych czasowo również istniejące już biblioteki społeczne lub prywatne.

3. Z tytułu pełnienia funkcyj bibliotek publicznych w myśl przepisów ust. 1 i 2 niniejszego artykułu biblioteki otrzymywać będą stosowne zasiłki z funduszów publicznych. Pokrywane z tych funduszów uzupełnienia księgozbiorów są przeznaczone dla mających w przyszłości powstać w danych miejscowościach bibliotek publicznych.

4. Do czasu zapewnienia związkom samorządowym dostatecznych własnych źródeł dochodowych wydatki na zakładanie nowych samorządowych bibliotek publicznych oraz ich utrzymanie pokrywać będzie Skarb Państwa w formie specjalnej dotacji dla tych związków. Rada Ministrów określi termin, w którym związki samorządowe obowiązane będą pokrywać z własnych funduszów koszty zakładania i utrzymania ich bibliotek publicznych przy współudziale Skarbu Państwa, stosownie do przepisów art. 11 niniejszego dekretu.

Dział V.

Przepisy końcowe.

Art. 16. 1. Kto uchyla się od obowiązku rejestracji biblioteki lub podaje przy rejestracji dane nieprawdziwe albo zataja dane, które powinny być ujawnione,

podlega karze aresztu do dwóch miesięcy lub grzywny do 20.000 złotych albo obu tym karom łącznie.

2. Do orzekania właściwe są władze administracji ogólnej I instancji.

Art. 17. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Oświaty w porozumieniu z Ministrami: Kultury i Sztuki, Informacji i Propagandy, Administracji Publicznej oraz Skarbu.

Art. 18. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut
Prezes Rady Ministrów: Edward Osóbka-Morawski
Minister Oświaty: Czesław Wycech.
Minister Kultury i Sztuki: Władysław Kowalski
Minister Informacji i Propagandy: Stefan Matuszewski
Minister Administracji Publicznej: Władysław Kiernik
Minister Skarbu: Konstanty Dąbrowski

354.

DEKRET

z dnia 17 maja 1946 r.

o utworzeniu Rady Szkół Wyższych.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 164 z dnia 18 czerwca 1946 r.)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Tworzy się Radę Szkół Wyższych przy Prezesie Rady Ministrów.

Art. 2. Zadaniem Rady Szkół Wyższych jest:

a) usprawnienie pracy szkół wyższych i zabezpieczenie prawidłowego toku ich funkcjonowania:
b) czuwanie nad pogłębieniem demokratycznego charakteru szkół wyższych;
c) troska o poprawę bytu materialnego młodzieży akademickiej.

Art. 3. Celem wykonania zadań określonych w art. 2 Rada Szkół Wyższych w szczególności:

a) złoży w terminie dwóch miesięcy rządowi wnioski w sprawie usprawnienia pracy szkół wyższych, dostosowania ich organizacji i nauczania w tych szkołach do potrzeb demokratycznego państwa oraz w sprawie poprawy bytu młodzieży akademickiej;
b) po wysłuchaniu opinii rektora wydaje wszelkie zarządzenia potrzebne do zapewnienia porządku na terenie, podlegającym władzy porządkowej rektora.

Art. 4. Rada Szkół Wyższych może powołać specjalne komisje dyscyplinarne dla każdej ze szkół wyższych do orzekania w przypadku przewinień dyscyplinarnych studentów, pozostających w związku:

a) z naruszeniem porządku nauczania i studiowania;
b) z naruszeniem porządku publicznego;
c) z wystąpieniami o charakterze antydemokratycznym.

Specjalne komisje dyscyplinarne stosują kary dyscyplinarne, przewidziane w art. 50 ust. 4 ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 6).

Od kar orzeczonych przez specjalną komisję dyscyplinarną nie ma odwołania, jednakże Rada Szkół Wyższych może kary prawomocnie nałożone złagodzić lub darować.

Przepisy dotyczące składu i trybu funkcjonowania specjalnych komisyj dyscyplinarnych ustali Prezes Rady Ministrów.

Art. 5. Rada Szkół Wyższych składa się:

a) z przewodniczącego i jego zastępcy, mianowanych przez Prezydenta Krajowej Rady Narodowej na wniosek Prezesa Rady Ministrów;

b) z 7 członków mianowanych przez Prezesa Rady Ministrów spośród profesorów i wykładowców szkół wyższych oraz przedstawicieli organizacyj społecznych.

Art. 6. Szczegółowe przepisy, dotyczące trybu postępowania Rady oraz organizacji i toku prac biura Rady, ustali Prezes Rady Ministrów.

Art. 7. Budżet Rady Szkół Wyższych objęty jest budżetem Prezydium Rady Ministrów.

Art. 8. Na czas obowiązywania dekretu niniejszego zawiesza się moc art. 51 ust. 3 ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich.

Art. 9. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Prezesowi Rady Ministrów.

Art. 10. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i traci moc z dniem 1 października 1947 r.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut
Prezes Rady Ministrów:. Edward Osóbka-Morawski

355.

DEKRET

z dnia 28 maja 1946 r.

o przekazaniu uprawnień Ministra Spraw Wewnętrznych i władz administracji ogólnej, wynikających z ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o zgromadzeniach, Ministrowi Bezpieczeństwa Publicznego i władzom bezpieczeństwa publicznego.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 165 z dnia 18 czerwca 1946 r.)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Uprawnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i władz administracji ogólnej, wynikające z ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o zgromadzeniach (Dz. U. R. P. Nr 48, poz. 450), przechodzą odpowiednio na Ministra Bezpieczeństwa Publicznego i władze bezpieczeństwa publicznego.

Art. 2. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Bezpieczeństwa Publicznego.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut
Prezes Rady Ministrów: Edward Osóbka-Morawski
Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz

356.

OBWIESZCZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 16 maja 1946 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą koni.

(Przedruk z Dz. Ust. R. P. Nr 23, poz. 154 z dnia 6 czerwca 1946 r.)

Na podstawie art. 2 dekretu z dnia 22 lutego 1946 r. o zmianie ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą koni (Dz. U. R. P. Nr 9, poz. 67) ogłaszam w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą koni (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 284) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych wymienionym dekretem.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Mikołajczyk

Załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 16 maja 1946 r. (poz. 154).

USTAWA

z dnia 13 marca 1934 r.

o nadzorze nad hodowlą koni.

Art. 1. (1) W celu stwierdzenia pochodzenia koni prowadzone będą księgi stadne koni. Z ksiąg tych będą wydawane zaświadczenia o dokonanych w nich wpisach.

(2) Organizacje hodowlane, upoważnione przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, prowadzić będą księgi stadne, o których mowa w ust. (1).

(3) Wymagania, jakim powinny odpowiadać konie, które mogą być wpisane do ksiąg stadnych koni, oraz przepisy o prowadzeniu tych ksiąg ustala Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 2. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej może uznawać pewne rasy i typy koni za nieodpowiednie pod względem hodowlanym dla poszczególnych obszarów Państwa.

Art. 3 (1) Pokrywanie klaczy dozwolone jest tylko ogierami, uznanymi dla danego obszaru.

(2) Wyrazy „ogier uznany" oznaczają w rozumieniu niniejszej ustawy ogiera, na którego właścicielowi zostało wydane świadectwo uznania.

(3) Ogier, wybrany na podstawie art. 4 ust. (3), jest ogierem uznanym tylko na obszarze tej gminy, dla której został wybrany.

Art. 4. (1) Do orzekania o uznaniu ogierów za odpowiednie do hodowli i wydawania właścicielom ogierów wybranych świadectw uznania powołuje się komisje kwalifikacyjne przy izbach rolniczych. Za świadectwa uznania izby rolnicze mogą pobierać opłaty za zgodą Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w wysokości przez tegoż Ministra zatwierdzonej.

(2) Komisje kwalifikacyjne wybierają jako odpowiednie do hodowli te spośród doprowadzonych ogierów, które odpowiadają wymaganiom, ustalonym przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, i nie należą do ras lub typów, uznanych za nieodpowiednie dla danego obszaru (art. 2).

(3) Jeżeli ilość ogierów, wybranych na podstawie poprzedzającego ustępu, nie jest dostateczna dla zaspokojenia potrzeb hodowlanych gminy, komisja kwalifikacyjna może spośród pozostałych ogierów, nie odpowiadających wymaganiom, określonym w ustępie poprzedzającym, wybrać najodpowiedniejsze do hodowli w ilości niezbędnej dla zaspokojenia potrzeb hodowlanych tej gminy.

(4) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustala zakres działania, organizację, postępowanie, okresy działania komisyj oraz wzory i terminy ważności świadectw uznania.

(5) Członkowie komisyj, nie będący pracownikami instytucyj państwowych lub samorządowych, otrzymują za udział w komisjach zwrot kosztów podróży, diety i wynagrodzenie według norm, które ustali Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

(6) Koszty podróży i diety członków komisyj, delegowanych przez władze państwowe ponosi Skarb Państwa, innych zaś członków — instytucje, delegujące te osoby.

Art. 5. (1) Właściciele ogierów dwuletnich i starszych obowiązani są zgłaszać je do zarządu gminy oraz doprowadzać przed komisję kwalifikacyjną w czasie i miejscu, wyznaczonym przez izbę rolniczą.

(2) Zarząd gminy obowiązany jest prowadzić spisy ogierów dwuletnich i starszych oraz zawiadamiać komisje kwalifikacyjne o ilości klaczy trzyletnich i starszych znajdujących się na obszarze gminy.

(3) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych określa, do jakich ogierów nie mają zastosowania postanowienia ustępów poprzedzających.

Art. 6. (1) Właściciele ogierów dwuletnich i starszych, których konie nie zostały uznane przez komisje kwalifikacyjne, obowiązani są poddać je wytrzebieniu na własny koszt i ryzyko w terminie trzech miesięcy po wydaniu orzeczenia komisji. Powiatowy urząd ziemski może przedłużyć ten termin z ważnej przyczyny.

(2) Ogiery nie wytrzebione w obowiązującym terminie podlegają skonfiskowaniu bez odszkodowania przez powiatowe urzędy ziemskie. Po wytrzebieniu zostają one oddane do użytku publicznego lub też sprzedane z przetargu. Uzyskane stąd sumy pieniężne będą użyte na cele hodowli koni według uznania powiatowych urzędów ziemskich.

(3) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może nakładać na organa służby weterynaryjnej państwowej i samorządowej obowiązek trzebienia ogierów nią uznanych za opłatą w wysokości przez niego ustalonej.

(4) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych określa, do jakich ogierów w zakładach specjalnych oraz większych miastach nie mają zastosowania przepisy niniejszego artykułu.

Art. 7. (1) Właściciele ogierów uznanych obowiązani są prowadzić rejestr pokrytych klaczy i wydawać świadectwa pokrycia.

(2) Urodzenie źrebięcia winien na żądanie właściciela klaczy poświadczyć na świadectwie pokrycia przełożony właściwej gminy.

(3) Poświadczenie przez przełożonego gminy urodzenia źrebięcia może być zastąpione poświadczeniem instytucji, prowadzącej księgę stadną, jeżeli klacz, która urodziła to źrebię wpisana jest do tej księgi.

(4) Wzory rejestru pokrytych klaczy oraz świadectwa pokrycia ustala Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 8. (1) Konie wpisane do ksiąg stadnych:

1) nie mogą być przedmiotem wyjątkowego opodatkowania na rzecz samorządu;

2) jeżeli przepisy obowiązujące nie przewidują ulg dalej idących, konie te nie podlegają wykonywaniu świadczeń podwodnych, o ile właściciel uiści równowartość świadczenia w gotówce według taryfy urzędowej.

(2) Właściciel klaczy, wpisanej do księgi stadnej, nie posiadający innego konia, jest wolny zupełnie od świadczeń podwodowych.

Art. 9. Grzywną do 3.000 zł karany będzie:

1) kto pokrywa klacz ogierem nie uznanym (art. 3 ust. (1);

2) kto dopuszcza do powstania warunków, przy których jest możliwe pokrycie klaczy ogierem nie uznanym;

3) kto nie zgłasza zarządowi gminy ogiera lub nie doprowadza go przed komisję kwalifikacyjną (art. 5 ust. (1).

Art. 10. (1) Orzecznictwo w sprawach o czyny karalne, przewidziane w ustawie niniejszej, należy do powiatowej władzy administracji ogólnej.

(2) W orzeczeniu skazującym władza administracyjna na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny oznaczy karę zastępczego aresztu — stosownie do art. 10 prawa o wykroczeniach.

(3) W przypadku pokrycia klaczy ogierem, do którego stosownie do art. 5 ust. (3) nie odnoszą się przepisy ust. (1) i (2) tegoż artykułu powiatowa władza administracji ogólnej w razie wydania orzeczenia karnego w myśl art. 9 pkt. 1) lub 2) może zarządzić wytrzebienie ogiera na koszt i ryzyko właściciela.

Art. 11. Świadectwa uznania, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów, uważa się za świadectwa uznania w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 12. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 13. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1934 r.

(2) Jednocześnie tracą moc obowiązującą: ustawa z dnia 23 stycznia 1925 r. o nadzorze państwowym nad ogierami i rejestracji klaczy zarodowych (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 113), ustawa z dnia 23 marca 1929 r. o opłatach od ogierów, nie posiadających świadectw uznania (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 247), ustawa z dnia 21 marca 1931 r. o zmianie niektórych przepisów ustawy z dnia 23 marca 1929 r. o opłatach od ogierów, nie posiadających świadectw uznania (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 339) oraz art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 622).

357.

ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW
z dnia 29 maja 1946 r.

w sprawie tymczasowego podziału administracyjnego

(Przedruk z Dz. Ust. R. P. Nr 28, poz. 177 z dnia 28 czerwca 1946 r.)

Na podstawie art. 5 ust. 1 dekretu z dnia 13 listopada 1945 r. o zarządzie Ziem Odzyskanych (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 295) zarządza się, co następuje:

§ 1. Na Ziemiach Odzyskanych tworzy się następujące województwa: województwo olsztyńskie z siedzibą władz wojewódzkich w Olsztynie, województwo szczecińskie z siedzibą władz wojewódzkich w Szczecinie, województwo wrocławskie z siedzibą władz wojewódzkich we Wrocławiu.

§ 2. 1. Województwo olsztyńskie obejmuje powiaty: bartoszycki, braniewski, giżycki, iławecki, kętrzyński, lidzbarski, morąski, mrągowski, nidzicki, olsztyński, m. Olsztyn (powiat miejski), ostródzki, pasłęcki, piski, reszelski, suski, szczycieński, węgorzewski.

2. Województwo szczecińskie obejmuje powiaty: białogardzki, bytowski, chojeński, choszczeński, człuchowski, drawski, gryficki, gryfiński, kamieński, kołobrzeski z m. Kołobrzegiem, koszaliński z m. Koszalinem, łobeski, miastecki, myśliborski, nowogardzki, pyrzycki, sławieński, słupski z m. Słupskiem, stargardzki z m. Stargardem, szczeciński, m. Szczecin (powiat miejski), szczecinecki, wałecki, woliński, złotowski.

3. Województwo wrocławskie obejmuje powiaty: bolesławiecki, brzeski z m. Brzegiem, bystrzycki, dzierżoniowski, głogowski z m. Głogowem, górowski, jaworski, jeleniogórski z m. Jelenią Górą, kamiennogórski, kłodzki, kożuchowski, legnicki z m. Legnicą, lubański, lubiński, lwówecki, milicki, namysłowski, oleśnicki, oławski, strzeliński, szprotawski, sycowski, średzki, świdnicki z m. Świdnicą, trzebnicki, wałbrzycki, m. Wałbrzych (powiat miejski), wrocławski, m. Wrocław (powiat miejski), wołowski, ząbkowicki, zgorzelecki, złotoryjski, żagański, żarski.

§ 3. Z obszaru Ziem Odzyskanych włącza się do:

1) obszaru województwa białostockiego powiaty: ełcki, gołdapski, olecki;

2) obszaru województwa gdańskiego powiaty: elbląski z m. Elblągiem, kwidzyński, lęborski, malborski, sztumski;

3) obszaru województwa poznańskiego powiaty: babimojski, gorzowski z m. Gorzowem i m. Kostrzynem, gubiński, krośnieński, międzyrzecki, pilski z m. Piłą i obszarem dotychczasowego powiatu trzcianeckiego, rzepiński, skwierzyński, sulęciński, strzelecki, świebodziński, wschowski, zielonogórski;

4) obszaru województwa śląskiego powiaty: bytomski, m. Bytom (powiat miejski), dobrodzieński, gliwicki, m. Gliwice (powiat miejski), głubczycki, grodkowski, kluczborski, kozielski, niemodliński, niski z m. Nisą, oleski, opolski z m. Opolem, prudnicki, raciborski z m. Raciborzem, strzelecki, m. Zabrze (powiat miejski).

§ 4. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrom: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych oraz innym właściwym ministrom, stosownie do zakresu ich działania.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Adm. Publicznej: Władysław Kiernik

Minister Ziem Odzyskanych: Władysław Gomułka

358.
ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW
z dnia 29 maja 1946 r.

w sprawie powołania ekspozytur urzędów wojewódzkich na obszarze Ziem Odzyskanych.

(Przedruk z Dz. Ust. R. P. Nr. 28. poz. 178. z dnia 28 czerwca 1946 r.)

Na podstawie art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 13 listopada 1945 r. o zarządzie Ziem Odzyskanych (Dz. U. R. P. Nr 51. poz. 295) w związku z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 80. poz. 555) zarządza się, co następuje

§ 1. Na okres przejściowy, dopóki tego wymagać będą potrzeby nadzwyczajne zarządu Ziem Odzyskanych, tworzy się ekspozytury urzędów wojewódzkich na określonych w niniejszym rozporządzeniu obszarach województw: w Gorzowie — dla województwa poznańskiego, w Szczecinku — dla szczecińskiego, w Opolu — dla śląskiego i w Bolesławcu — dla wrocławskiego.

§ 2. Zakres działania ekspozytury urzędu wojewódzkiego poznańskiego z siedzibą w Gorzowie obejmuje powiaty: babimojski, gorzowski, gubiński, krośnieński, międzyrzecki, pilski, rzepiński, skwierzyński, sulęciński, strzelecki, świebodziński, wschowski, zielonogórski.

§ 3. Zakres działania ekspozytury urzędu wojewódzkiego szczecińskiego z siedzibą w Szczecinku obejmuje powiaty: białogardzki, bytowski, człuchowski, drawski, koszaliński, miastecki, sławiński, słupski, szczecinecki, wałecki i złotowski.

§ 4. Zakres działania ekspozytury urzędu wojewódzkiego śląskiego z siedzibą w Opolu, obejmuje powiaty: bytomski, m. Bytom, dobrodzieński, gliwicki, m. Gliwice, głubczycki, grodkowski, kluczborski, kozielski, niemodliński, niski, oleski, opolski, prudnicki, raciborski, strzelecki, m. Zabrze.

§ 5. Zakres działania ekspozytury urzędu wojewódzkiego wrocławskiego z siedzibą w Bolesławcu obejmuje powiaty: bolesławiecki, głogowski, jaworski, jeleniogórski, kamiennogórski, kożuchowski, legnicki, lubański, lubiński, lwówecki, szprotawski, zgorzelecki, złotoryjski, żagański i żarski.

§ 6. Ekspozytura urzędu wojewódzkiego jest organem podległym wojewodzie i uprawniona jest do stałego spełniania pod nadzorem wojewody zadań z zakresu działania wojewody, określonych w niniejszym rozporządzeniu, oraz do wydawania w imieniu wojewody w tym zakresie samoistnych orzeczeń i zarządzeń ze skutkiem prawnym, równym orzeczeniom i zarządzeniom wojewody.

§ 7. Do zakresu działania ekspozytury urzędu wojewódzkiego należy załatwianie spraw:
a) prawno-administracyjnych,
b) samorządowych,
c) osadnictwa,
d) aprowizacji i handlu,

a nadto w ekspozyturach urzędów wojewódzkich: śląskiego i poznańskiego spraw społeczno-politycznych.

Poza tym do zakresu działania ekspozytur należy inspekcja działających na podległym im obszarze starostw.

§ 8. Ekspozytura urzędu wojewódzkiego dzieli się na wydziały.

§ 9. Kierownikiem ekspozytury urzędu wojewódzkiego jest wicewojewoda.

W zakresie działania ekspozytury wicewojewoda jest z urzędu zastępcą wojewody jako szefa administracji ogólnej i zwierzchnikiem służbowym personelu zgodnie z przepisami prawa, interesem publicznym oraz wskazaniami wojewody.

§ 10. Kierowników ekspozytur urzędów wojewódzkich w Szczecinku i Bolesławcu wyznacza Minister Ziem Odzyskanych.

Kierowników ekspozytur urzędów wojewódzkich w Gorzowie i Opolu wyznacza Minister Ziem Odzyskanych w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej.

§ 11. Ani ekspozytura, ani też jej kierownik nie występują na zewnątrz samodzielnie, lecz tylko w imieniu wojewody.

Wszystkie pisma, wychodzące z ekspozytury, mają nagłówek „Urząd Wojewódzki" z oznaczeniem województwa w formie przymiotnikowej, a pod nagłówkiem dodatek „Ekspozytura w.....".

Kierownik ekspozytury podpisuje w sposób następujący: Za Wojewodę — Wicewojewoda".

§ 12. Ekspozytura ma prawo i obowiązek w zakresie spraw wyszczególnionych w § 7:
a) dokonywać na swoim obszarze wszelkich czynności, do których upoważniony jest wojewoda,
b) znosić się bezpośrednio z ludnością oraz władzami, urzędami i organami bezpośrednio podległymi władzom naczelnym lub instancji niższych,
c) przedkładać bezpośrednio Ministrowi Ziem Odzyskanych z równoczesnym powiadomieniem wojewody — te sprawy, które mają być przezeń decydowane w toku instancji lub w których Minister Ziem Odzyskanych zwrócił się bezpośrednio do ekspozytury,
d) sprawować nadzór nad działalnością podległych wojewodzie bądź ekspozyturze organów.

Z wyjątkiem wypadków koniecznych urząd wojewódzki na obszarze podległym ekspozyturze nie będzie załatwiał bezpośrednio spraw, które należą do zakresu działania ekspozytury.

§ 13. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrom: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Administracji Publicznej: Władysław Kiernik
Minister Ziem Odzyskanych: Władysław Gomułka

359.
UCHWAŁA
RADY MINISTRÓW.
z dnia 4 kwietnia 1946 r.

o pozbawieniu koncesji przedsiębiorstw bankowych

(Przedruk z Monitora Polskiego Nr. 52. poz. 91. z dnia 15 czerwca 1946 r.)

Na zasadzie art. 100 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321) w brzmieniu dekretu z dnia 18 grudnia 1945 r. (Dz. U. R. P. z 1946 r. poz. 10, Nr 2) niżej wymienione przedsiębiorstwa bankowe zostają pozbawione koncesyj i wprowadzone w stan likwidacji:

1) Bank Cukrownictwa, Spółka akcyjna z siedzibą w Poznaniu,
2) Bank Dyskontowy Warszawski, Spółka Akcyjna, z siedzibą w Warszawie,
3) Powszechny Bank Kredytowy, Spółka Akcyjna, z siedzibą w Warszawie,
4) Powszechny Bank Związkowy w Polsce, Spółka Akcyjna, z siedziba w Warszawie,
5) Bank Zachodni, Spółka Akcyjna, z siedzibą w Warszawie.
6) Bank Towarzystw Spółdzielczych, Spółka Akcyjna, z siedzibą w Warszawie.
7) Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu,
8) Bank Amerykański w Polsce, Spółka Akcyjna, z siedzibą w Warszawie,
9) Międzynarodowy Bank Handlowy, Spółka Akcyjna, z siedzibą w Katowicach.

10) Wileński Prywatny Bank Handlowy, Spółka Akcyjna.
11) Bank Kwilecki Potocki i S-ka, Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu,
12) Łódzki Bank Depozytowy. Spółka Akcyjna. z siedzibą w Łodzi.
13) Polski Bank Komercyjny. Spółka Akcyjna, z siedzibą w Warszawie.
14) Poznański Bank dla Handlu i Przemysłu (Bank für Handel und Gewerbe). Spółka Akcyjna, z siedzibą w Poznaniu,
15) Bank Spółek Niemieckich w Polsce. Spółka Akcyjna, z siedzibą w Łodzi,
16) Bank Komercjalny, Spółka Akcyjna. z siedzibą w Krakowie.

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

360.
UCHWAŁA RADY MINISTRÓW
z dnia 13 czerwca 1946 r.

w sprawie utworzenia w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe" Centralnego Biura Węglowego K. P. K. w Katowicach.

(Przedruk z Monitora Polskiego Nr 59. poz. 109. z dnia 5. lipca 1946 r.)

Na podstawie art. 17 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 89, poz. 705), zarządza się co następuje:

§ 1.

Tworzy się Centralne Biuro Węglowe K. P. K. w Katowicach jako osobny urząd przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe", podlegający bezpośrednio Ministrowi Komunikacji.

§ 2.

Wykonanie uchwały niniejszej porucza się Ministrowi Komunikacji.

§ 3.

Uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski
Minister Komunikacji:
Jan Rabanowski

361.
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZIEM ODZYSKANYCH
z dnia 16 maja 1946 r.

o współdziałaniu osób trzecich w dopełnianiu przez cudzoziemców obowiązku meldunkowego i rejestracji.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 28. Poz. 181. z dnia 28 czerwca 1946 r.)

Na podstawie art. 8 ust. 3 i art. 23 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr 83, poz. 465) oraz art. 2 ust. 2 lit. e) dekretu z dnia 13 listopada 1945 r. o zarządzie Ziem Odzyskanych (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 295) zarządzam, co następuje:

§ 1. Za osoby trzecie, odpowiedzialne za dopełnianie przez cudzoziemców obowiązku meldunkowego i rejestracji, uważa się:

1) właścicieli, dzierżawców, administratorów i dozorców domów oraz wszelkich innych nieruchomości, a ponadto ruchomych urządzeń mieszkalnych (wozów, taborów, statków, barek itp.),
2) właścicieli, dzierżawców, administratorów lub innych odpowiedzialnych kierowników hoteli, pensjonatów, domów noclegowych i wszelkich innych zakładów, przeznaczonych do przyjmowania osób na mieszkanie lub nocleg za opłatą lub bezpłatnie,
3) lokatorów głównych, o ile chodzi o zawiadomienia (§ 2) w odniesieniu do sublokatorów lub innych osób, mieszkających u sublokatorów,
4) głowy rodziny, o ile chodzi o zawiadomienia (§ 2) w odniesieniu do członków rodziny i domowników, pozostających we wspólnym gospodarstwie z głową rodziny i wspólnie z głową rodziny zamieszkałych,
5) pracodawców, o ile chodzi o zawiadomienie (§ 2) w odniesieniu do pracowników u nich zatrudnionych.

§ 2. 1. Obowiązek współdziałania polega:

1) na zawiadamianiu właściwej gminy wiejskiej lub miejskiej bądź innych organów lub władz, którym zostało powierzone prowadzenie ewidencji i kontroli ruchu ludności stosownie do przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 309) w brzmieniu ustawy z dnia 15 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 390) — o przybyciu do danej miejscowości i domu z zamiarem czasowego lub stałego tam pobytu (osiedlenia), o opuszczeniu miejsca czasowego lub stałego pobytu i przeniesieniu się do innej miejscowości, o przeprowadzeniu się do innego domu w obrębie tej samej miejscowości oraz o zatrudnieniu lub zwolnieniu z pracy (samowolnym jej opuszczeniu) każdego cudzoziemca,
2) na zawiadamianiu właściwej władzy administracji ogólnej pierwszej instancji, jako prowadzącej rejestrację cudzoziemców, o przybyciu do danej miejscowości każdego cudzoziemca, który nie przebywał przedtem na terenie tej miejscowości.

2. Zawiadomienie winno być dokonane w drodze pisemnej lub ustnej w ciągu 24-ch godzin od chwili przybycia bądź zmiany miejsca pobytu (adresu) lub miejsca pracy cudzoziemca

§ 3. Do czasu zakończenia akcji repatriacyjnej b. obywateli Rzeszy Niemieckiej narodowości niemieckiej obowiązek współdziałania istnieje również przy dopełnianiu obowiązku meldunkowego i rejestracji przez wymienioną kategorię osób.

§ 4. Osoba trzecia, winna przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia, podlega na podstawie art. 17 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr 83, poz. 465) w związku z przepisami dekretu z dnia 16 listopada 1945 r. o podwyższeniu grzywien, kar pieniężnych, kar porządkowych oraz nawiązek (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 312) karze grzywny do 30.000 zł lub karze aresztu do 6 tygodni albo obu tym karom łącznie, o ile dany czyn nie stanowi przestępstwa zagrożonego karą surowszą.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na obszarze Ziem Odzyskanych.

Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka

362.
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
z dnia 21 maja 1946 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Obrony Narodowej, Administracji Publicznej, Bezpieczeństwa Publicznego, Skarbu, Oświaty, Rolnictwa i Reform Rolnych, Leśnictwa, Przemysłu, Żeglugi i Handlu Zagranicznego, Aprowizacji i Handlu, Komunikacji, Poczt i Telegrafów, Odbudowy oraz Ziem Odzyskanych — o określeniu osób, których majątek przechodzi na własność Państwa.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 182, z dnia 28 czerwca 1946 r.)

Na podstawie art. 2 ust. 3 dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 87) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Za osoby narodowości polskiej w rozumieniu dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 87) uznaje się obywateli Rzeszy Niemieckiej i b. Wolnego Miasta Gdańska, którzy są pochodzenia polskiego lub wykażą swą łączność z narodem polskim, a ponadto złożą deklarację wierności narodowi polskiemu.

2. Obywateli Rzeszy Niemieckiej i b. Wolnego Miasta Gdańska, zamieszkałych na obszarze Ziem Odzyskanych, uznaje się za osoby narodowości polskiej tylko wówczas, jeżeli uzyskali lub uzyskają stwierdzenie narodowości polskiej w myśl przepisów art. 1 i 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 1946 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego osób narodowości polskiej zamieszkałych na Ziemiach Odzyskanych (Dz. U. R. P. Nr 15, Poz. 106).

3. Za osoby, należące do innej narodowości, prześladowanej przez Niemców, uznaje się obywateli Rzeszy Niemieckiej i b. Wolnego Miasta Gdańska, należących do grup narodowościowych, które po dniu 30 stycznia 1933 r. doznawały ograniczeń prawnych.

§ 2. 1. Za niemieckie i gdańskie osoby prawne prawa prywatnego uznaje się:

1) związki, stowarzyszenia i spółdzielnie, jeżeli po dniu 21 lipca 1944 r.:
   a) bądź większość ich członków stanowili obywatele Rzeszy Niemieckiej lub Wolnego Miasta Gdańska, nie należący do narodowości polskiej lub innej przez Niemców prześladowanej, albo osoby narodowości niemieckiej,
   b) bądź celem statutowym ich była działalność na rzecz państwa lub narodu niemieckiego, obywateli Rzeszy Niemieckiej lub b. Wolnego Miasta Gdańska, nie należących do narodowości polskiej lub innej przez Niemców prześladowanej, albo działalność na rzecz osób narodowości niemieckiej lub działalność wśród wymienionych obywateli niemieckich lub gdańskich albo osób narodowości niemieckiej;
2) fundacje, których celem była działalność określona pod pkt. 1) lit. b);
3) spółki handlowe (z wyjątkiem spółek jawnych i komandytowych), których:
   a) bądź siedziba w dniu 1 września 1939 r. znajdowała się na obszarze Rzeszy Niemieckiej,
   b) bądź więcej niż połowa kapitału zakładowego w czasie między dniem 1 stycznia 1939 r. a dniem 19 kwietnia 1946 r. stanowiła chociażby przejściowo własność niemieckich lub gdańskich osób prawnych obywateli Rzeszy Niemieckiej albo b. Wolnego Miasta Gdańska nie należących do narodowości polskiej lub innej przez Niemców prześladowanej.

2. Ze spółek handlowych, określonych w ust. 1 pkt. 3 lit. a), nie uważa się za niemieckie osoby prawne tych spółek, których majątek w całości stanowił własność osób narodowości polskiej lub innej przez Niemców prześladowanej albo obywateli innych państw niż Rzesza Niemiecka i których organa składały się wyłącznie z osób narodowości polskiej lub innej przez Niemców prześladowanej albo obywateli innych państw niż Rzesza Niemiecka.

§ 3. 1. Za spółki kontrolowane przez obywateli niemieckich lub gdańskich uznaje się spółki, w których obywatele niemieccy lub gdańscy, nie będący narodowości polskiej lub innej przez niemców prześladowanej, albo administracja niemiecka lub gdańska mieli decydujący wpływ na zarząd lub działalność przedsiębiorstwa, chociażby udział ich w kapitale spółki był mniejszy, aniżeli przewidziany w § 2, ust. 1 pkt 3) lit. b).

2. Decydujący wpływ na zarząd lub działalność przedsiębiorstwa poza udziałem w jego organach zachodzi zwłaszcza w przypadkach zależności w zakresie kredytu, dostawy surowców, własności przemysłowej (patenty, licencje).

§ 4. Za osobę zbiegłą do nieprzyjaciela uznaje się osobę, która w związku z wojną rozpoczętą w dniu 1 września 1939 r. uszła do Niemiec lub na terytorium opanowane przez władze niemieckie w zamiarze udzielenia pomocy władzom lub organizacjom politycznym niemieckim albo celem uchronienia się od odpowiedzialności za działalność na szkodę Państwa lub Narodu Polskiego.

§ 5. 1. Z wnioskiem o stwierdzenie narodowości osób, wymienionych w § 1 lub § 2, może wystąpić Skarb Państwa oraz każda osoba fizyczna lub prawna, zainteresowana w ustaleniu tej okoliczności.

2. Do rozpoznawania wniosków o stwierdzenie narodowości osób, wymienionych w § 1, właściwe są władze administracji ogólnej I instancji miejsca ostatniego zamieszkania przed dniem 1 stycznia 1945 r. na terenie Państwa Polskiego osoby, której wniosek dotyczy, a w braku tegoż — miejsca położenia majątku. Do rozpoznawania wniosków o stwierdzenie narodowości osób prawnych, wymienionych w § 2, i do zaliczenia spółek do kategorii spółek kontrolowanych (§ 3) właściwe są władze administracji ogólnej II instancji miejsca ich siedziby, a w braku siedziby na obszarze Państwa Polskiego — miejsca położenia majątku.

3. Właściwe władze winny w miarę możności zasięgnąć co do osoby, której wniosek dotyczy, opinii rad narodowych albo organizacyj i instytucyj polskich, istniejących na terenie zamieszkania osoby, której wniosek dotyczy, albo siedziby osoby prawnej lub miejsca położenia majątku tych osób.

4. Przepisy ust. 2 i 3 nie dotyczą osób, wymienionych w § 1 ust. 2.

§ 6. Obowiązek przedłożenia dowodów, uzasadniających wniosek o stwierdzenie narodowości polskiej lub innej, przez niemców prześladowanej, jako też wniosek o stwierdzenie, że osoba prawna prawa prywatnego nie jest osobą prawną niemiecką lub gdańską (§ 2) albo nie była spółką kontrolowaną (§ 3), ciąży na wnioskodawcy.

§ 7. Do postępowania w sprawach, określonych w § 5, stosuje się przepisy o postępowaniu administracyjnym, jeżeli przepisy niniejszego rozporządzenia nie stanowią inaczej.

§ 8. Do uznania osoby za zbiegłą do nieprzyjaciela właściwy jest sąd okręgowy ostatniego miejsca jej zamieszkania w Polsce, a w braku takiego miejsca — sąd okręgowy miejsca położenia majątku, stanowiącego własność wymienionej osoby.

§ 9. Postępowanie sądowe wszczyna się na wniosek prokuratora.

§ 10. Uznanie osoby za zbiegłą do nieprzyjaciela w trybie przewidzianym w niniejszym rozporządzeniu, nie może nastąpić, jeżeli wina tej osoby lub brak winy w spełnieniu przez nią czynu, określonego w § 4, zostały stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądowym.

§ 11. Postępowanie sądowe o uznanie osoby za zbiegłą do nieprzyjaciela według przepisów niniejszego rozporządzenia nie może być wszczęte, jeżeli przeciwko niej toczy się postępowanie karne z oskarżenia jej o czyn, określony w § 4, chyba że postępowanie karne uległo zawieszeniu.

§ 12. Postępowanie o uznanie osoby za zbiegłą do nieprzyjaciela prowadzi się niezależnie od jej śmierci lub nieobecności.

§ 13. Orzeczenie co do uznania osoby za zbiegłą do nieprzyjaciela sąd wydaje w formie postanowienia po przeprowadzeniu rozprawy.

§ 14. Na postanowienie wymienione w § 13, służy zażalenie do sądu apelacyjnego, który orzeka ostatecznie.

§ 15. Do postępowania sądowego, jeżeli przepisy poprzedzające nie stanowią inaczej, stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego oraz art. 7, 8, 9 ust. 1, 10 i 12 ustawy z dnia 23 czerwca 1939 r. o szczególnej odpowiedzialności karnej w przypadkach zbiegostwa do nieprzyjaciela lub poza granice Państwa (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 367), przy czym przepis art. 8 tej ustawy ma zastosowanie również w przypadku śmierci osoby, przeciwko której postępowanie się toczy.

§ 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski
w/z Minister Obrony Narodowej: Karol Świerczewski
Min. Administr. Publicznej: Władysław Kiernik
Minister Bezpiecz. Publicz.: Stanisław Radkiewicz
Minister Skarbu: Konstanty Dąbrowski
wz. Minister Oświaty: Bronisław Biedowicz
Minister Rol. i Reform Rol.: Stanisław Mikołajczyk
Minister Leśnictwa: Stanisław Tkaczow
Minister Przemysłu: Hilary Minc
Minister Żeglugi i Handlu Zagr.: Stefan Jędrychowski
w/z Minister Aprow. i Handlu: Alfred Jaroszewicz
Minister Komunikacji: Jan Rabanowski
Minister Poczt i Telegrafów: Józef Putek
wz. Minister Ziem Odzyskanych: Jan Wasilewski
w/z Minister Odbudowy: Juliusz Żakowski

363.
ROZPORZĄDZENIE
MINISTRÓW: POCZT I TELEGRAFÓW, SKARBU I ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

z dnia 31 maja 1946 r.

o zmianie rozporządzenia z dnia 22 lipca 1933 r. o przesyłkach listowych urzędowych oraz w postępowaniu cywilnym i karnym.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 184, z dnia 28 czerwca 1946 r.)

Na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 63, poz. 481) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministrów: Poczt i Telegrafów, Skarbu i Spraw Wewnętrznych z dnia 22 lipca 1933 r. o przesyłkach listowych urzędowych oraz w postępowaniu cywilnym i karnym (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 448), zmienionym rozporządzeniem Kierownika Resortu Komunikacji, Poczt i Telegrafów z dnia 18 września 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 26) § 10 pkt a) i b) otrzymują następujące brzmienie:

„a) list zwykły za zwrotnym poświadczeniem odbioru 4 zł,
b) list polecony za zwrotnym poświadczeniem odbioru 7 zł".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1946 r.

Minister Poczt i Telegrafów: Józef Putek
Minister Skarbu: Konstanty Dąbrowski
Minister Adm. Publ.: Władysław Kiernik

364.
ROZPORZĄDZENIE
MINISTRÓW: BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO, ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ I ZIEM ODZYSKANYCH

z dnia 13 czerwca 1946 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Sprawiedliwości, Komunikacji oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zmianie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 stycznia 1937 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o granicach Państwa.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 185, z dnia 28 czerwca 1946 r.)

Na podstawie art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 11, poz. 83) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przywraca się moc obowiązującą przepisów §§ 5—9 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 stycznia 1937 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 84).

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz
Minister Administracji Publ.: Władysław Kiernik
Minister Ziem Odzyskanych: Władysław Gomułka
Mnister Skarbu: Konstanty Dąbrowski
Minister Sprawiedliwości: Henryk Świątkowski
w/z. Minister Komunikacji: Zygmunt Balicki
Minister Roln. i Ref. Roln.: Stanisław Mikołajczyk

365.
ZARZĄDZENIE
MINISTRÓW: ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ I ZIEM ODZYSKANYCH

z dnia 7 maja 1946 r.

o przywróceniu i ustaleniu urzędowych nazw miejscowości.

(Przedruk z Monitora Polskiego Nr 44, poz. 85, z dnia 19 maja 1946 r.)

Na podstawie art. 2 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 października 1934 r. o ustaleniu nazw miejscowości i o numeracji nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 850) oraz art. 2 dekretu z dn. 13 listopada 194 5r o zarządzeniu ziem odzyskanych (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 295) ustala się w brzmieniu polskim nazwy oraz pisownię miejscowości podanych w § 1.

§ 1.

Nazwa polska	przypadek II-gi przymiotnik	Powiat	Dawna nazwa (niemiecka)
Jagniątków	—owa. jagniątkowski	jeleniogórski	Agnetendof
Olsztyn	—a. olsztyński	olsztyński	Allenstein
Polanica Zdrój	—y, Zdroju, polanicki	kłodzki	Altheide Bad
Stare Bogaczowice	—ic, starobogaczowicki	wałbrzyski	Altreichenau
Węgorzewo	—a, węgorzewski	węgorzewski	Angersburg
Miłków	—owa. miłkowski	jeleniogórski	Arnsdorf
Choszczno	—a. choszczeński	choszczeński	Arnswalde
Jedlina Zdrój	—y, jedliński	wałbrzyski	Bad Charlottenbrunn
Przerzeczyn Zdrój	—a, przerzeczyński	dzierżoniowski	Bad Dirsdorf
Swieradów Zdrój	—a, świeradowski	lwówecki	Bad Flinsberg
Kudowa Zdrój	—y, kudowski	kłodzki	Bad Kudowa
Lądek Zdrój	—dka, lądecki	bystrzycki	Bad Landeck
Długopole Zdrój	—a, długopolski	bystrzycki	Bad Langenau
Połczyn Zdrój	—a. połczyński	białogardzki	Bad Polzin
Duszniki Zdrój	—ik, dusznicki	kłodzki	Bad Reinerz
Szczawno Zdrój	—a, szczawieński	wałbrzyski	Bad Salzbrunn
Czerniawa Zdrój	—y, czerniawski	lubański	Bad Schwarzbach
Cieplice Śląskie Zdrój	—ic. cieplicki	jeleniogórski	Bad Warmbrunn

Nazwa polska	przypadek II-gi przymiotnik	Powiat	Dawna nazwa (niemiecka)
Bartoszyce	—yc. bartoszycki	bartoszycki	Bartenstein
Białogard	—u. białogardzki	białogardzki	Belgard
Barcinek	—nka. barcinecki	jeleniogórski	Berthelsdorf
Bytom	—mia. bytomski	bytomski	Beuthen
Biela	—i. bielski	bystrzycki	Bielendorf
Bobrek	—rka. bobrecki	bytomski	Bobrek Karf
Biskupiec	—pca. biskupiecki	reszelski	Bischofsburg
Bolków	—owa. bolkowski	jaworski	Bolkenhain
Nowa Wieś Królewska	—ej Wsi. nowowiejski	opolski	Bolko
Babimost	—u. babimojski	babimojski	Bomst
Braniewo	—a. braniewski	braniewski	Braunsberg
Wrocław	—wia. wrocławski	wrocławski	Breslau
Brzeg	—u. brzeski	brzeski	Brieg
Brochów	—owa. brochowski	wrocławski	Brockau
Bierutowice	—ic. bierutowicki	jeleniogórski	Brückenberg
Bobolice	—ic. bobolicki	koszaliński	Bublitz
Bukowiec	—wca. bukowiecki	jeleniogórski	Buchwald
Bolesławiec	—wca. bolesławiecki	bolesławiecki	Bunzlau
Bytów	—owa. bytowski	bytowski	Bütow
Kamień Pomorski	—nia. kamieński	kamieński	Cammin i P.
Koźle	—źla. kozielski	kozielski	Cosel
Krosno Odrzańskie	—a. krośnieński	krośnieński	Crossen
Darkiejmy	—ejm. darkiejmski	darkiejmski	Darkehmen
Iława	—y. iławski	suski	Deutsch Eylau
Wałcz	—a. wałecki	wałecki	Deutsch Krone
Drawsko	—a. drawski	drawski	Dramburg
Ośno	—a. osieński	rzepiński	Drossen
Elbląg	—a. elbląski	elbląski	Elbing
Niemodlin	—a. niemodliński	niemodliński	Falkenberg
Złocieniec	—ńca. złocieniecki	drawski	Falkenburg
Kuźnice świdnickie	—ic. kuźnicki	wałbrzyski	Fellhamer
Złotów	—owa. złotowski	złotowski	Flatow
Zasieki	—ek. zasiecki	żarski	Forst
Ząbkowice śląskie	—ic. ząbkowicki	ząbkowicki	Frankenstein
Wschowa	—y. wschowski	wschowski	Fraustadt
Świebodzice	—ic. świebodzicki	świdnicki	Freiburg i. Schl.
Kożuchów	—a. kożuchowski	kożuchowski	Freystadt
Strzelce Krajeńskie	—ec. strzelecki	strzelecki	Friedeberg
Gierdawy	—aw. gierdawski	gierdawski	Gerdauen
Podgórzyn	—a. podgórzyński	jeleniogórski	Giersdorf
Kłodzko	—a. kłodzki	kłodzki	Glatz
Gliwice	—ic. gliwicki	gliwicki	Gleiwitz
Głogów	—owa. głogowski	głogowski	Glogau
Gogolin	—a. gogoliński	strzelecki	Gogolin
Gołdap	—api. gołdapski	gołdapski	Goldap
Złotoryja	—yi. złotoryjski	złotoryjski	Goldberg
Goleniów	—owa. goleniowski	nowogardzki	Gollnow
Sokołowsko	—a. sokołowski	wałbrzyski	Görbersdorf
Zgorzelec	—lca. zgorzelecki	zgorzelecki	Görlitz
Boguszów	—owa. boguszowski	wałbrzyski	Gottesberg
Gryfice	—ic. gryficki	gryficki	Greifenberg
Gryfino	—a. gryfiński	gryfiński	Greiffenhagen
Strzelce	—ec. strzelecki	strzelecki	Gross Strehlitz
Syców	—owa. sycowski	sycowski	Gross Wartenberg
Grodków	—owa. grodkowski	grodkowski	Grottkau
Jeżów	—owa. jeżowski	jeleniogórski	Grunau
Zielona Góra	—y. zielongórski	zielonogórski	Grünberg
Zieleniec	—ńca. zieleniecki	kłodzki	Grunwald
Krzeszów	—owa. krzeszowski	kamiennogórski	Grüssau
Gubin	—a. gubiński	gubiński	Guben
Góra	—y. górowski	górowski	Guhrau
Dobrodzień	—enia. dobrodzieński	dobrodzieński	Guttentag
Dobre Miasto	—a. dobromiejski	lidzbarski	Guttstadt
Bystrzyca Kłodzka	—y. bystrzycki	bystrzycki	Habelschwerdt
Przesieka	—i. przesiecki	jeleniogórski	Hain
Chojnów	—owa. chojnowski	złotoryjski	Haynau
Świętomiejsce	—a. świętomiejski	świętomiejski	Heiligenbeil
Lidzbark Warmiński	—u. lidzbarski	lidzbarski	Heilsberg
Jerzmanice Zdrój	—ic. jerzmanicki	złotoryjski	Hermsdorf a. Katzbach
Sobieszów	—owa. sobieszowski	jeleniogórski	Hermsdorf (Kynast)
Sobięcin	—a. sobięciński	wałbrzyski	Hermsdorf Kr. Waldbg.
Kędzierzyn	—a. kędzierzyński	kozielski	Heydebreck
Zabrze	—a. zabrzański	zabrzański	Hindenburg
Jelenia Góra	—y. jeleniogórski	jeleniogórski	Hirschberg
Lewin	—a. lewiński	kłodzki	Hummelstadt

Nazwa polska	Przypadek II-gi przymiotnik	Powiat	Dawna nazwa (niemiecka)
Janowice Wielkie	—ic, janowicki	jeleniogórski	Jannowitz
Jawor	—a, jaworski	jaworski	Jauer
Pisz	—a, piski	piski	Johannisburg
Karłów	—owa, karłowski	kłodzki	Karlsberg
Kietrz	—a, kietrzański	głubczycki	Katscher
Mikulczyce	—y, mikulczycki	bytomski	Klausberg
Kłodnica	—y, kłodnicki	kozielski	Klodnitz
Kołobrzeg	—u, kołobrzeski	kołobrzeski	Kolberg
Chojna	—y, chojeński	chojeński	Königsberg Nm.
Koszalin	—a, koszaliński	koszaliński	Köslin
Krapkowice	—ic, krapkowicki	opolski	Krappitz
Kluczbork	—a, kluczborski	kluczborski	Kreuzburg
Karpacz	—a, karpacki	jeleniogórski	Krummhübel
Miedzianka	—i, miedzianecki	jeleniogórski	Kupferberg
Kostrzyn	—a, kostrzyński	gorzowski	Küstrin
Łabędy	—ęd, łabędzki	gliwicki	Laband
Łobez	—bza, łobeski	łobeski	Labes
Kamienna Góra	—y, kamiennogórski	kamiennogórski	Landeshut
Bielawa	—y, bielawski	dzierżoniowski	Langenbielau
Wleń	—nia, wleński	lwówecki	Lähn
Gorzów Wielkopolski	—a, gorzowski	gorzowski	Landsberg
Lubań	—nia, lubański	lubański	Lauban
Lębork	—a, lęborski	lęborski	Lauenburg
Głubczyce	—yc, głubczycki	głubczycki	Leobschütz
Lubawka	—i, lubawecki	kamiennogórski	Liebau i. Schl.
Legnica	—y, legnicki	legnicki	Liegnitz
Lipiany	—an, lipiański	myśliborski	Lippehne
Giżycko	—a, giżycki	giżycki	Lötzen
Lwówek Śląski	—wka, lwówecki	lwówecki	Löwenberg
Lubin	—a, lubiński	lubiński	Lüben
Ełk	—u, ełcki	ełcki	Lyck
Malbork	—a, malborski	malborski	Marienburg
Kwidzyń	—a, kwidzyński	kwidzyński	Marienwerder
Rokitnica	—y, rokitnicki	bytomski	Martinau
Miechowice	—ic, miechowicki	bytomski	Mechtal
Międzyrzecz	—a, międzyrzecki	międzyrzecki	Meseritz
Milicz	—a, milicki	milicki	Militsch
Morąg	—aga, morąski	morąski	Mohrungen
Ziębice	—ic, ziębicki	ząbkowicki	Münsterberg
Namysłów	—owa, namysłowski	namysłowski	Namslau
Nowogard	—u, nowogardzki	nowogardzki	Neugard
Nidzica	—y, nidzicki	nidzicki	Neidenburg
Dębno	—a, dębieński	chojeński	Neudamm
Środa Śląska	—y, średzki	średzki	Neumarkt
Nowe Warpno	—a, nowowarpieński	szczeciński	Neuwarp
Nowa Ruda	—y, noworudzki	kłodzki	Neurode
Nowa Sól	—i, nowosolski	kożuchowski	Neusalz
Prudnik	—a, prudnicki	prudnicki	Neustadt
Szczecinek	—nka, szczecinecki	szczecinecki	Neustettin
Niemcza	—y, niemczański	dzierżoniowski	Nimptsch
Głogówek	—a, głogówecki	prudnicki	Oberglogau
Oborniki Śląskie	—ik, obornicki	trzebnicki	Obernigk
Zdzieszowice	—ic, zdzieszowicki	strzelecki	Odertal
Oleśnica	—y, oleśnicki	oleśnicki	Oels
Oława	—y, oławski	oławski	Ohlau
Opole	—a, opolski	opolski	Oppeln
Szczytno	—a, szczycieński	szczycieński	Ortelsburg
Ostróda	—ódy, ostródzki	ostródzki	Osterode
Otmuchów	—owa, otmuchowski	grodkowski	Ottmachau
Pyskowice	—ic, pyskowicki	gliwicki	Peiskretscham
Pieńsk	—a, pieński	zgorzelecki	Penzig
Piechowice	—ic, piechowicki	jeleniogórski	Petersdorf
Police	—ic, policki	szczeciński	Pölitz
Iławka	—i, iławecki	iławecki	Preussisch Eylau
Pasłęk	—a, pasłęcki	pasłęcki	Preussisch Holland
Pyrzyce	—yc, pyrzycki	pyrzycki	Pyritz
Kętrzyn	—a, kętrzyński	kętrzyński	Rastenburg
Racibórz	—orza, raciborski	raciborski	Ratibor
Złoty Stok	—ego Stoku, złotostocki	ząbkowicki	Reichenstein
Rzepin	—a, rzepiński	rzepiński	Reppen
Dzierżoniów	—owa, dzierżoniowski	dzierżoniowski	Reichenbach
Prabuty	—ut, prabucki	suski	Riesenburg
Resko	—a, reski	łobeski	Regenwalde
Resko Wieś	—a, reski	łobeski	Rietzig
Szusz	—a, suski	suski	Rosenberg

Nazwa polska	Przypadek II-gi przymiotnik	Powiat	Dawna nazwa (niemiecka)
Olesno	—a, oleski	oleski	Rosenberg
Reszel	—szla, reszelski	reszelski	Rössel
Szczytna	—ej, szczycieński	kłodzki	Rückers
Darłowo	—a, darłowski	sławieński	Rügenwalde
Miastko	—a, miastecki	miastecki	Rummelsburg
Żagań	—nia, żagański	żagański	Sagan
Świdwin	—a, świdwiński	białogardzki	Schivelbein
Trzcianka	—i, trzcianecki	trzcianecki	Schönlanke
Bojków	—owa, bojkowski	gliwicki	Schönwald
Sławno	—a, sławieński	sławieński	Schlawe
Człuchów	—a, człuchowski	człuchowski	Schlochau
Kowary	—ar, kowarski	jeleniogórski	Schmiedeberg
Piła	—y, pilski	pilski	Schneidemühl
Szklarska Poręba	—y, szklarski	jeleniogórski	Schreiberhau
Chruszczów	—owa, chruszczowski	bytomski	Schomberg
Świdnica	—y, świdnicki	świdnicki	Schweidnitz
Skwierzyna	—y, skwierzyński	skwierzyński	Schwerin
Świebodzin	—a, świebodziński	świebodziński	Schwiebus
Kopaniec	—ńca, kopaniecki	jeleniogórski	Seitershau
Stronie Śląskie	—ia, stroński	bystrzycki	Seitenberg
Mrągowo	—a, mrągowski	mrągowski	Sensburg
Myślibórz	—a, myśliborski	myśliborski	Soldin
Słońsk	—a, słoński	sulęciński	Sonnenburg
Żary	—ar, żarski	żarski	Sorau
Szprotawa	—y, szprotawski	szprotawski	Sprottau
Stargard	—u, stargardzki	stargardzki	Stargard
Ścinawa	—y, ścinawski	wołowski	Steinau a. Oder
Ściegny	—gien, ściegieński	jeleniogórski	Steinseiffen
Szczecin	—a, szczeciński	szczeciński	Stettin
Stolarzowice	—ic, stolarzowicki	bytomski	Stillersfeld
Słupsk	—a, słupski	słupski	Stolp
Strzelin	—a, strzeliński	strzeliński	Strehlen
Strzegom	—ma, strzegomski	świdnicki	Striegau
Sztum	—u, sztumski	sztumski	Stuhm
Świnoujście	—a, świnoujski	woliński	Swinemünde
Bukowina Kłodzka	—y, bukowiński	kłodzki	Tannhübel
Trzebnica	—y, trzebnicki	trzebnicki	Trebnitz
Olecko	—a, olecki	olecki	Treuburg
Wałbrzych	—a, wałbrzyski	wałbrzyski	Waldenburg
Bardo	—a, bardzki	ząbkowicki	Wartha
Biały Kamień	—a, białokamieński	wałbrzyski	Weisstein
Bolków Zdrój	—a, bolkowski	jaworski	Wiesau
Pobiedna	—ej, pobiedzieński	lubański	Wigandsthal
Wołów	—a, wołowski	wołowski	Wohlau
Wilcza Poręba	—y, wilczoporębski	jeleniogórski	Wolfshau Rsgb.
Międzygórze	—a, międzygórski	bystrzycki	Wölfelsgrund
Wolin	—a, woliński	woliński	Wollin
Orneta	—y, ornecki	braniewski	Wormditt
Radków	—owa, radkowski	kłodzki	Wünschelburg
Głuszyca	—y, głuszycki	wałbrzyski	Wüstegiersdorf
Walim	—mia, walimski	wałbrzyski	Wüstewaltersdorf
Santok	—a, santocki	gorzowski	Zantoch
Sulęcin	—a, sulęciński	sulęciński	Zielenzig
Sulechów	—a, sulechowski	świebodziński	Züllichau

§ 2.

W stosunkach publicznych wolno używać nazw wyżej podanych miejscowości tylko w brzmieniu ustalonym niniejszym zarządzeniem.

§ 3.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Administracji Publicznej: Dr Wł. Kiernik
Minister Ziem Odzyskanych: Wł. Gomułka

366.

WOJEWODA ŚLĄSKO-DĄBROWSKI
Nr. Szk. I/2/46 Katowice, dnia 20 maja 1946 r.

OKÓLNIK Nr 362/46

w sprawie: weryfikacji wniosków rejestracji szkód wojennych poniesionych w zakładach rzemieślniczych.

Ob. Ob. Starostowie Powiatowi
i Prezydenci Miast.

Przesyłam odpis zarządzenia Ministerstwa Administracji Publicznej z dnia 27 kwietnia 1946 r. L. dz. 10 Org. 2954/46 oraz odpis zarządzenia Biura Odszkodowań Wojennych przy Prezydium Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia L. dz. 802/46 Znak i Nr. akt Wo/51 wraz z regulaminem dla powiatowych i wojewódzkich komisji szacunkowych, dokonywujących szacunku strat wojennych poniesionych w zakładzie rzemieślniczym i z zarządzeniem w przedmiocie szacunku szkód wojennych osób prywatnych z prośbą o dopilnowanie by:

1) referenci szkód wojennych i personel pomocniczy referatu szkód wojennych dokładnie zaznajomili się z powyższymi przepisami,
2) przygotowano i wyodrębniono wszelkie wnioski rejestracyjne, dotyczące szkód wojennych poniesionych w zakładach rzemieślniczych,
3) utworzono komisję szacunkową w składzie: referent szkód wojennych i dwóch członków powiatowej (miejskiej) rady narodowej, delegowanych przez prezydium tejże rady.

Z uwagi na to, że rejestracje szkód wojennych przeprowadzono często w odniesieniu do wypadków, które nie są szkodami wojennymi w rozumieniu obowiązujących przepisów, przypominam celem ścisłego przestrzegania przy postępowaniu szacunkowym (pkt. 3 regulaminu dla powiatowych i wojewódzkich komisji szacunkowych, dokonywujących szacunku strat wojennych poniesionych w zakładzie rzemieślniczym), brzmienie definicji szkód wojennych uzgodnionej z Sądem Najwyższym:

„w zasadzie rejestracji podlegają szkody spowodowane wskutek działań wojennych, przeprowadzonych zarówno przez wojska niemieckie, jak i wszelkie inne wojska oraz szkody poniesione wskutek bezprawnych zarządzeń władz okupacyjnych, względnie czynów bezprawnych funkcjonariuszy i żołnierzy niemieckich oraz innych podległych dowództwu niemieckiemu, następnie czynów obywateli niemieckich i przynależnych do narodu niemieckiego, oraz wszelkich innych osób będących w służbie niemieckiej, a wreszcie szkody spowodowane wskutek faktycznej konieczności opuszczenia domu, gospodarstwa, zakładu pracy przez poszkodowanego w związku z działaniami wojennymi."

Wobec konieczności natychmiastowego przystąpienia do prac przygotowawczych akcji szacunkowej te referaty szkód wojennych, w których akcja opracowywania sprawozdań z rejestracji szkód wojennych wg. wzorów D. E. znajduje się w szczególnym zaniedbaniu winne dołożyć wszelkich starań w kierunku jej jaknajrychlejszego ukończenia, t. zn. w takim terminie by prace sprawozdawcze były ukończone przed przystąpieniem do prac komisji szacunkowych.

Dotyczy to w szczególności m. in. referatów szkód wojennych starostw powiatowych w Rybniku, w Tarnowskich Górach, w Pszczynie, w Bielsku, starostw grodzkich w Katowicach i w Zabrzu oraz zarządu miejskiego w Będzinie.

O wszelkich trudnościach i wątpliwościach powstających w związku z etapem przygotowawczym akcji szacunkowej, proszę donosić Inspektorowi Szkód Wojennych.

Wojewoda:
w/z (—) Arka Bożek, Wicewojewoda

MINISTERSTWO ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
Departament Organizacyjny
L. dz. I. Org. 2954/46 Warszawa, dnia 27 IV. 1945 r.

Weryfikacje wniosków rejestracji szkód wojennych.

Do Ob. Ob. Wojewodów (wszystkich)
oraz Prezydentów m. st. Warszawy
i m. Łodzi.

Biuro Odszkodowań Wojennych przy Prezydium Rady Ministrów zamierza w najbliższym czasie przeprowadzić postępowanie weryfikacyjne wniosków rejestracyjnych szkód wojennych, złożonych przez właścicieli zakładów rzemieślniczych.

Dla przeprowadzenia powyższego postępowania należy powołać specjalne komisje szacunkowo-wojewódzkie i powiatowe. W komisjach tych wykorzystany będzie zarówno istniejący aparat administracyjny (inspektoratów odszkodowań wojennych urzędów wojewódzkich i referatów powiatowych), jak również czynnik społeczny w osobach, przedstawicieli zorganizowanego rzemiosła, wyznaczonych przez Prezydia właściwych Rad Narodowych.

Szczegółowe zarządzenia odnośnie przeprowadzenia będącej w mowie akcji weryfikacyjnej wyda Biuro Odszkodowań Wojennych przy Prezydium Rady Ministrów.

Dyrektor Departamentu:
w/z Mgr. L. Śledziński.

Biuro Odszkodowań Wojennych
przy Prezydium Rady Ministrów
L. dz. 802/46 Warszawa, dnia 30 kwietnia 1946 r.

Urząd Wojewódzki Śląsko-Dąbrowski
Inspektorat Szkód Wojennych
w Katowicach.

W załączeniu przesyłam zarządzenię dotyczące szacunku strat wojennych poniesionych w zakładzie rzemieślniczym. Ob. Ob. Inspektorzy dopilnują:

1) aby przygotowano i wyodrębniono wszelkie wnioski rejestracyjne, dotyczące strat wojennych, poniesionych w zakładzie rzemieślniczym,
2) aby powiatowi referenci szkód wojennych zapoznali się dokładnie z wydanymi przepisami.
3) aby ukonstytuowały się Wojewódzkie i Powiatowe Komisje Szacunkowe w myśl okólnika Ministerstwa Administracji Publicznej Nr. I. o. Org. 2954/46 z dn. 27. 4. rb.

Potrzebne druki i formularze zostaną wykonane centralnie i przesłane do Urzędów Wojewódzkich. Jednocześnie z rozesłaniem druków wyznaczony będzie dla całego kraju termin rozpoczęcia prac Komisji Szacunkowych.

Proszę Ob. Ob Inspektorów donosić mi o wszystkich trudnościach i wątpliwościach, powstających w związku z etapem przygotowawczym akcji szacunkowej.

2 zał. Szef Biura Odszkodowań
Wojennych przy Prezydium Rady Ministrów
Dr. Emil Sommerstein.

BIURO ODSZKODOWAŃ WOJENNYCH
PRZY PREZYDIUM RADY MINISTRÓW

ZARZĄDZENIE

w przedmiocie szacunku szkód wojennych osób prywatnych.

1) Szacunkowi podlegają szkody wojenne, prawidłowo zgłoszone na formularzach jednolitego typu przez osoby fizyczne — obywateli polskich.
2) Szacunku dokonuje komisja w następującym składzie: delegowany przez starostę powiatowego lub grodzkiego powiatowy referent szkód wojennych jako przewodniczący i dwóch członków powiatowej (miejskiej) rady narodowej, delegowanych przez prezydium tejże rady.
3) Szacunku dokonuje się z urzędu, zawiadamiając w terminie poszkodowanego, aby stawił się wraz z wszelkimi dowodami i świadkami. Stwierdzenie doręczenia wezwania przy niestawieniu się poszkodowanego nie wstrzymuje rozpoznania sprawy. Komisja orzeka na podstawie posiadanego materiału wydając orzeczenie negatywne, jeżeli dowody są niewystarczające.
4) Komisja przesłuchuje protokularnie świadków tylko na te okoliczności które nie mogą być udowodnione dokumentami. Świadka, zamieszkałego po za obrębem powiatu można przesłuchiwać w drodze rekwizycji, przesyłając akta do właściwego starostwa powiatowego lub grodzkiego.
5) W terminie tygodniowym od dnia wydania orzeczenia przysługuje poszkodowanemu prawo odwołania się do Komisji Wojewódzkiej w składzie: wojewódzki inspektor szkód wojennych jako przewodniczący i dwóch członków delegowanych przez prezydium Woj. Rady Narodowej. Komisja odwoławcza rozpatruje odwołanie zawiadamiając petenta o terminie, przy czym nie jest skrępowana orzeczeniem I instancji i może zarówno obniżyć lub podwyższyć kwotę szacunku.
6) Komisja powiatowa po upływie terminu do odwołania przekazuje orzeczenie wraz z aktami inspektorowi wojewódzkiemu, który je zatwierdza, względnie stwierdzając wygórowany szacunek lub inne uchybienia kieruje do Komisji Wojewódzkiej.
7) Prawomocne orzeczenia szacunkowe opatrzone pieczęcią urzędu wojewódzkiego wracają wraz z aktami do Starostwa Powiatowego skąd zainteresowany może otrzymać wpis po uiszczeniu opłaty kancelaryjnej.
8) Normy szacunkowe i sposób dokonywania szacunku przez komisje określi specjalny regulamin.
9) Kolejność dokonywania szacunku dla poszczególnych grup poszkodowanych określą odrębne zarządzenia.

Szef Biura Odszkodowań Wojennych
przy Prezydium Rady Ministrów
Dr. Emil Sommerstein.

BIURO ODSZKODOWAŃ WOJENNYCH
PRZY PREZYDIUM RADY MINISTRÓW

REGULAMIN
dla powiatowych i wojewódzkich komisji szacunkowych, dokonywujących szacunku strat wojennych poniesionych w zakładzie rzemieślniczym

1) Komisja szacunkowa bada poszczególne wnioski pod względem formalnym i merytorycznym.
2) Komisja ustala w pierwszym rzędzie na podstawie całokształtu akt. czy poszkodowany poniósł szkodę wojenną w rozumieniu przyjętych ustaleń. Komisja precyzuje odpowiednio ustalenie szkody w rubryce „opis zdarzenia powodującego szkodę".
3) Niedopuszczalne jest okólnikowe ustalenie przyczyny szkody n. p. „w wyniku okupacji", wskutek działań wojennych", natomiast musi być przy tym podany konkretny powód szkody, n p. spalenie, rabunek, wysiedlenie, zamordowanie, zburzenie, przy określeniu przynajmniej roku, miesiąca i miejsca zdarzenia.
4) Jeżeli zachodzi wątpliwość odnośnie danych personalnych poszkodowanego. komisja może zażądać przedstawienia odpowiednich dokumentów.
5) Jeżeli poszkodowany zmienił miejsce zamieszkania i nie podał do akt nowego adresu, komisja nie dokonuje szacunku, czyniąc w aktach odpowiednią wzmiankę. W tym wypadku na późniejszy wniosek poszkodowanego można ponowić termin szacunku, jednak dopiero po oszacowaniu wszystkich wniosków z urzędu.
6) Przy oszacowaniu strat w zakładzie rzemieślniczym, należy ustalić ich wartość na podstawie polis ubezpieczeniowych, kart rzemieślniczych. świadectw przemysłowych, wymiarów podatków i ksiąg handlowych. Przy braku jakichkolwiek dowodów odnośnie wielkości i wartości przedsiębiorstwa należy obok dowodu ze świadków dopuścić dowód i przesłuchanie biegłego delegowanego przez właściwy związek branżowy.
7) Oszacowaniu nie podlegają w żadnym wypadku szkody poniesione w związku z udziałem poszkodowanego. nawet pod przymusem, w bezpośredniej akcji sił zbrojnych i uzbrojonych formacji niemieckich przeciwko armiom sojuszniczym. Wcielenie zatem poszkodowanego do sił zbrojnych niemieckich nie uprawnia ani jego rodziny do wnoszenia pretensji o odszkodowanie z tytułu strat, jakie wynikły w związku z pełnieniem służby w armii okupacyjnej.
8) Wszystkie szacunki pieniężne należy dokonywać według przeciętnych cen rynkowych z sierpnia 1939 r. bez względu na datę powstania szkody w czasie okupacji.
9) Akta postępowania szacunkowego winny być opatrzone numerem zgodnym z rejestrem powiatowym i zeszyte w sposób trwały.

Szef Biura Odszkodowań Wojennych
przy Prezydium Rady Ministrów
Dr. Emil Sommerstein.

367.

WOJEWODA ŚLĄSKO-DĄBROWSKI
Nr Pra II/1—73/46. Katowice, 1 czerwca 1946 r.

OKÓLNIK Nr 370/46.
w sprawie przekraczania przepisów ustawy przeciwalkoholowej.

Ob. Ob. Starostowie Powiatowi i Grodzcy
(wszyscy) w Województwie Śląsko-Dąbrowskim.

Z ubolewaniem zmuszony jestem stwierdzić, że w dziedzinie sprzedaży, podawania i spożycia napojów alkoholowych panują na obszarze tut. Województwa stosunki niezgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi, których uporządkowanie w czasie jaknajkrótszym jest bezwzględnie koniecznym.

Napotyka się bowiem w miastach, jako też i w gminach wiejskich całą liczbę przedsiębiorstw przemysłowych jak np. w rodzaju herbaciarń, kawiarenek, paszteciarń, cukierni, kiosków z wodą sodową itp., które trudnią się sprzedażą, a nawet wyszynkiem napojów alkoholowych, a jak mi doniesiono, napoje alkoholowe można w dowolnych ilościach nabywać na zakazanym handlu ulicznym.

Wszystko to ma miejsce z pogwałceniem przepisów obowiązującej ustawy (przeciwalkoholowej) z dnia 21. 3. 1931 r. o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr 51 poz. 423), zmienionej rozporządzeniem Prez. R. P. z dnia 24. 10. 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 863).

Z tych przeto powodów polecam Ob. Starostom Powiatowym i Grodzkim wydać dalsze stosowne zarządzenia celem natychmiastowego usunięcia tych niewłaściwości i jawnego naruszania obowiązujących przepisów ustawowych.

W załączeniu przesyłam w podwójnym wygotowaniu odbitkę przepisów ustawy z dnia 21. 3. 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 423 przy uwzględnieniu sprostowań wprowadzonych do tej ustawy rozporządzeniem Prez. R. P. z dnia 24. 10. 1934 r. w sprawie zmiany przepisów o monopolu spirytusowym i o sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 863) dla tamt. urzędowego użytku.

Wyszczególnioną w tej odbitce górną granicę grzywien w artykułach 11, 12, 13 i 14 ustawy przeciwalkoholowej, podaje się przy uwzględnieniu podwyżki zarządzonej dekretem z dnia 16. 11 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 312).

Zwracam również uwagę na przepisy dekretu z dnia 12. 12. 1944 r. o zwalczaniu potajemnego gorzelnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 15, poz. 85) i na podane tam sankcje karne, dalej na art. 20 § 1 lit. c) i art. 73 dekretu z dnia 22. lutego 1946 r. o sądach obywatelskich (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 64) oraz na przepisy dekretu z dnia 30. 11. 1945 r. o koncesjonowaniu przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 322) i rozporządzenia wykonawczego do tego dekretu wydanego przez Ministra Aprowizacji i Handlu z dnia 23 lutego 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 12. poz. 83).

Wojewoda:
wz. (—) Dr. Inż. J. Salcewicz, Wicewojewoda

Załącznik do Nr. Pra II/1 — 73/46
Przedruk z Dziennika Ustaw Nr. 51, poz. 423 z dnia 3 czerwca 1931 r., przy uwzględnieniu zmian wprowadzonych rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dnia 24 października 1934 r. w sprawie zmiany przepisów o monopolu spirytusowym i o sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 863).

USTAWA
z dnia 21 marca 1931 r.
o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (przeciwalkoholowa).

Art. 1 uchylony art. 2 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 96, poz. 863).

Art. 2. (1) Wprowadza się niżej wyszczególnione (art. 3—6) ograniczenia w sprzedaży i podawaniu w lokalach i miejscach publicznych napojów, zawierających więcej niż 4,5% alkoholu.

(2) Ograniczenia te dotyczą sprzedaży i podawania wspomnianych napojów tak w naczyniach otwartych, jak i zamkniętych.

Art. 3. Patrz na uwagę przy art. 1.

Art. 4. Zakazuje się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, wymienionych w art. 2;

a) w pociągach oraz na całym obszarze zabudowań kolejowych, z wyjątkiem wagonów restauracyjnych i restauracyj oraz bufetów kolejowych w godzinach, które określi rozporządzenie wykonawcze;

b) na całym obszarze zabudowań koszarowych i w obozach wojskowych, z wyjątkiem kasyn wojskowych, o ile władze wojskowe zezwolą, a właściwe władze skarbowe wydadzą odpowiednie uprawnienie;

c) na całym obszarze zabudowań fabrycznych i przemysłowych. w pomieszczeniach straży ogniowej oraz w lokalach i miejscach, przeznaczonych do ćwiczeń spor-

towych i gimnastycznych, z wyjątkiem wypadków, w których lokale te użyte będą za każdorazowym zezwoleniem właściwych władz do urządzania zabaw lub przedstawień;

d) w domach ludowych oraz w pomieszczeniach i miejscach, w których odbywają się przetargi publiczne — przez czas tych przetargów;

e) patrz na uwagę przy art. 1;

f) w miejscowościach lub rejonach, w których celem utrzymania porządku i spokoju publicznego Minister Spraw Wewnętrznych lub upoważnione przez niego w drodze rozporządzenia organy administracyjne zakażą sprzedaży lub wyszynku napojów alkoholowych na czas wyborów do ciał ustawodawczych lub ciał samorządu terytorialnego, gospodarczego i ubezpieczeń społecznych, poboru wojskowego lub mobilizacji, wprowadzenia sądów doraźnych, stanu wyjątkowego, tłumnych zebrań ludności oraz w soboty i inne dni wypłat robotnikom od godziny 14-tej:

g) w lokalach, oddanych do użytku służby publicznej;

h) w dni świąteczne, przyczym ograniczenia w tym wypadku obowiązują od godziny 6-tej do godziny 14-tej.

Art. 5. (1) Nie mogą być nadane zezwolenia na miejsca (lokale) detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych z wyszynkiem, znajdujące się w odległości krótszej niż 100 metrów od zewnętrznych granic budynków, w których mieszczą się kościoły, klasztory lub świątynie wyznań, w Państwie uznanych, szkoły, zakłady naukowe i wychowawcze, sądy, więzienia, dworce i stacje kolejowe, przystanie statków, koszary, zakłady zatrudniające więcej niż 50 robotników, oraz od zewnętrznych granic cmentarzy. Przepis niniejszy nie odnosi się do lokali, wyjętych spod zakazu, przewidzianego w art. 4.

(2) Prezes właściwej izby skarbowej w porozumieniu z wojewodą w wypadkach szczególnych ma prawo zezwalać na wyjątki od zasady powyższej.

(3) Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Spraw Wojskowych, może zabronić wyszynku napojów alkoholowych w odległości do 1.000 metrów od zewnętrznych granic budynków koszarowych i stałych obozów wojskowych oraz w restauracjach i bufetach stacyjnych na czas trwania transportów wojskowych.

Art. 6 i 7. Patrz na uwagę przy art. 1.

Art. 8. Zakazuje się sprzedaży detalicznej lub innego detalicznego pozbycia tudzież podawania do spożycia w lokalach i miejscach publicznych napojów, zawierających jakiekolwiek ilości alkoholu:

a) nieletnim do lat 21 lub uczniom wszelkiego rodzaju szkół niższych i średnich bez względu na ich wiek;

b) innym spożywcom wzamian za zboże lub inne wytwory gospodarstwa wiejskiego, albo na pokrycie zobowiązań lub za wykonaną pracę.

Art. 9. (1) Należytości skredytowanych za napoje alkoholowe sprzedane detalicznie lub pozbyte detalicznie w inny sposób, a zwłaszcza za podane na miejscu do spożycia, nie można dochodzić w drodze skargi. Umowy zastawu i poręki, zawarte w celu zabezpieczenia takich należności, są prawnie nieważne.

(2) Postanowienia ustępu pierwszego niniejszego artykułu nie stosuje się do należności za napoje alkoholowe, podane na kredyt gościom w hotelach, pensjonatach i innych tego rodzaju zakładach, jeżeli goście ci otrzymują w tych zakładach mieszkanie i wyżywienie.

Art. 10. (1) Winni przekroczenia przepisów art. 1, 4, 5, 7 i 8 niniejszej ustawy karani będą grzywną do 3.000 złotych lub aresztem do dwóch tygodni, w razie zaś powtórzenia przestępstwa grzywną do 5.000 złotych lub aresztem do 4 tygodni. Kary aresztu i grzywny mogą być nałożone łącznie.

(2) Władza orzekająca oznaczy w orzeczeniu na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny karę zastępczego aresztu według swobodnego uznania, jednakże w wysokości nie ponad 2 tygodnie.

Art. 11. (1) Kto w stanie nietrzeźwości, wywołanej nadużyciem napojów alkoholowych, zachowaniem swojem daje powód do publicznego zgorszenia, tudzież kto w stanie nietrzeźwości znajduje się w miejscu publicznym, bez względu na swoje zachowanie, podlega karze, przewidzianej w art. 10.

(2) Takiej samej karze podlega ten, kto drugiego do stanu nietrzeźwości doprowadził, albo kto drugiemu, będącemu w tymże stanie, napoje alkoholowe wydaje. Kto przekracza ten przepis, odpowiada solidarnie z winnym nietrzeźwym za szkody i straty, wyrządzone przez niego innym osobom.

Art. 12. (1) Kto po godzinie, prawnie przepisanej, przebywa w lokalu detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych z wyszynkiem, mimo, iż go gospodarz (koncesjonariusz, względnie jego zastępca) lub przedstawiciel uprawnionej władzy wezwał do wyjścia, będzie karany grzywną do 2.000 złotych.

(2) Gospodarz lokalu (koncesjonariusz, względnie jego zastępca), zezwalający na przebywanie w swym lokalu detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych gości po przepisanej prawnie godzinie, będzie karany grzywną do 3.000 złotych lub aresztem do 2 tygodni.

(3) Postanowienie drugiego ustępu art. 10 ma analogiczne zastosowanie z tem, że kara zastępczego aresztu nie może przekraczać jednego tygodnia.

Art. 13. (1) Kto na zabezpieczenia należności, skredytowanych za napoje alkoholowe, sprzedane detalicznie lub pozbyte detalicznie w inny sposób, a zwłaszcza podane na miejscu do spożycia, żąda albo przyjmuje zastaw albo porękę, tudzież kto usiłuje obejść przepisy art. 8 pkt. b) i 9 za pomocą aktu pozornego, lub tym sposobem, że każe sobie wystawić dokument, a w szczególności weksel, będzie karany grzywną do 10.000 złotych lub aresztem do 6 tygodni. Kary grzywny i aresztu mogą być nałożone łącznie.

(2) Postanowienie drugiego ustępu art. 10 ma analogiczne zastosowanie z tem, że kara zastępczego aresztu nie może przekraczać 4 tygodni.

Art. 14. Karom, przewidzianym w art. 10, ulega także gospodarz lokalu (koncesjonariusz, względnie jego zastępca), rozmyślnie nie przeciwdziałający należycie popełnianiu w swem przedsiębiorstwie przestępstw, przewidzianych w niniejszej ustawie.

Art. 15. (1) Gospodarz lokalu (koncesjonariusz, względnie jego zastępca), dopuszczający skutkiem braku dozoru lub innego niedbalstwa do popełnienia w jego przedsiębiorstwie przez drugą osobę jednego z przestępstw, przewidzianych w niniejszej ustawie, będzie karany grzywną do 3.000 złotych lub aresztem do 2 tygodni. Kary grzywny i aresztu mogą być nałożone łącznie.

(2) Postanowienie drugiego ustępu art. 10 ma analogiczne zastosowanie z tem, że kara zastępczego aresztu nie może przekraczać jednego tygodnia.

Art. 16. Jako okoliczność łagodzącą należy przyjąć dla zatrudnionego w przedsiębiorstwie działanie z polecenia właściciela lokalu (koncesjonariusza, względnie jego zastępcy), jako okoliczność obciążającą — udzielenie takiego polecenia.

Art. 17. Sprawujący zarząd lub dozór przedsiębiorstwa lub jego części odpowiada na równi z właścicielem lokalu (koncesjonariuszem, względnie jego zastępcą).

Art. 18. Udział (współwina) w przestępstwach, przewidzianych w niniejszej ustawie, jest karalny.

Art. 19. (1) W razie dwukrotnego w ciągu jednego roku kalendarzowego skazania w myśl niniejszej ustawy może władza skarbowa w porozumieniu z powiatową władzą administracji ogólnej cofnąć koncesję na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych, orzekając równocześnie na pewien czas lub na zawsze niezdolność do uzyskania nowej koncesji.

(2) Przepis ust. 1 nie stosuje się do skazania za przestępstwa, przewidziane w art. 15 niniejszej ustawy.

(3) Koncesja na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych w restauracjach i bufetach kolejowych, wymienionych w art. 4 pkt. a) może być cofnięta również na żądanie Ministra Komunikacji, o ile gospodarz lokalu (koncesjonariusz, względnie jego zastępca) nie zastosuje się do zarządzeń Ministra Komunikacji, wydanych w przedmiocie wyszynków napojów alkoholowych w restauracjach i bufetach kolejowych.

Art. 20. Do orzekania o czynach przestępczych, przewidzianych w niniejszej ustawie, powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 21. Postanowienia niniejszej ustawy, dotyczące sprzedaży, podawania i spożycia napojów alkoholowych w lokalach i miejscach publicznych, mają zastosowanie także do sprzedaży, podawania i spożycia tych napojów w pomieszczeniach pomocniczych, przeznaczonych do prowadzenia przedsiębiorstwa, jako też w pomieszczeniach, bezpośrednio z nim połączonych.

Art. 22. Do współdziałania w wykonaniu niniejszej ustawy Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z właściwymi ministrami powoła organa władz samorządowych, jak również organizacje społeczne, mające na celu walkę z alkoholizmem, zrzeszenia oświatowe i spółdzielcze.

Art. 23. (1) Znosi się: a) ustawę z dnia 23 kwietnia 1920 r. o ograniczeniach w sprzedaży i spożyciu napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr 37 poz. 210) w brzmieniu, ogłoszonym w Dz. U. R. P. z r. 1922 Nr 35, poz. 299, b) ustawę z dnia 19 lipca 1877 r., zawierającą przepisy, mające na celu położenie tamy opilstwu (Dz. U. austr. Nr 67), c) art. 286 i 317 kod. kar. ros. z 1903 roku.

(2) Skreśla się jako nieaktualne wobec ogłoszenia w roku 1932 jednolitego tekstu kodeksu karnego.

Art. 24 i 25. Patrz na uwagę przy art. 1.

Art. 26. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Sprawiedliwości oraz Ministrem Komunikacji, o ile chodzi o restauracje i bufety kolejowe.

Art. 27. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 14 dni po jej ogłoszeniu.

UWAGA:

Art. 2 pkt. 2 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24 października 1934 r. w sprawie zmiany przepisów o monopolu spirytusowym i o sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 863) opiewa:

„Przepisy art. 2, 4 i 5 tejże ustawy (tj. z dnia 21 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 423) niedotycza piwa".

368.

MINISTERSTWO ODBUDOWY
Departament II Polityki Budowlanej
L. dz. 570/46 Gwa-01/5317/46 Warszawa, 7 marca 1946.

OKÓLNIK
w sprawie organizacji grobownictwa wojennego.

Do wszystkich Obywateli Wojewodów, Pełnomocników Rządu R. P., Obywatela Prezydenta m. Łodzi, Biura Odbudowy Stolicy.

Mając na celu usprawnienie czynności z zakresu grobownictwa wojennego, a w tem — Urzędów przeprowadzających ekshumacje i przenoszących zwłoki na cmentarze wojenne, oraz ażeby w myśl obowiązujących przepisów, czynności tych Urzędów nie nastręczały zażaleń stron na nieprawidłowy ich tok postępowania, — na specjalnie w tym celu zwołanej w Ministerstwie Odbudowy konferencji międzyministerialnej w dniu 22 stycznia 1946 roku — zostały uchwalone następujące przepisy:

a) jedynie Ministerstwo Odbudowy, względnie jego organa są powołane do decydowania o sposobie chowania i rozmieszczenia zwłok w grobach, grobowcach, katakumbach ect. na cmentarzach wojennych;

b) urzędy ekshumujące zwłoki i przenoszące je na cmentarze wojenne ogłaszają o zamierzonej ekshumacji w dzienniku miejscowym z podaniem ścisłej daty i miejsca przynajmniej na dwa tygodnie (na 14 dni) przed wyznaczonym terminem rozpoczęcia ekshumacji;

c) groby na cmentarzach wojennych są w zasadzie nienaruszalne. Z chwilą gdy zwłoki uprawnione do pochowania na cmentarzu wojennym spoczną na nim — grób taki staje się w zasadzie nienaruszalnym i ewentualne powtórne wydobycie zwłok np. na prośbę rodziny — może być dokonane w drodze wyjątku, jedynie za każdorazowem zezwoleniem Ministerstwa Odbudowy względnie jego organów;

d) na cmentarzach wojennych mogą być chowane tylko zwłoki osób uprawnionych. Zgodnie z uchwalą konferencji międzyministerialnej z dnia 15 listopada 1945 r. na tych cmentarzach są uprawnione do pochowania zwłoki następujących osób:
   1) poległych w walkach o niepodległość i zjednoczenie Państwa Polskiego,
   2) osób wojskowych poległych lub zmarłych z powodu działań wojennych bez względu na narodowość,
   3) sióstr miłosierdzia i wszystkich osób, które wykonywując zlecone im czynności przy jakiejkolwiek formacji wojskowej poległy lub zmarły z powodu działań wojennych,
   4) osób wojskowych lub cywilnych zmarłych w obozach koncentracyjnych,
   5) osób cywilnych straconych przez władze okupacyjne niemieckie;

e) zgodnie z pkt. 38 Okólnika Nr 42/35 Ministerstwo Opieki Społecznej z dnia 31 lipca 1935 r. w sprawie instrukcji do rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 listopada 1933 r. o chowaniu zmarłych i stwierdzeniu przyczyny zgonu — wyjaśnia się, że przepis budowy domów przedpogrzebowych (kostnic) — do cmentarzy wojennych nie stosuje się;

f) w sprawie opieki na grobami i cmentarzami wojennymi: na konferencji rozważana była sprawa powołania do życia ewentualnie wznowienia działalności specjalnych komitetów opieki nad grobami poległych.

Z inicjatywy Ministerstwa Odbudowy, a przy wydajnym poparciu Polskiego Czerwonego Krzyża „Towarzystwo Opieki nad Grobami Bohaterów" wznowiło już w Warszawie swą działalność.

Zaleca się powołanie podobnych Komitetów na terenie poszczególnych Województw, Okręgów, gmin, miast i powiatów, aby, w ogólnym staraniu o należyty wygląd cmentarzy wojennych, brało udział całe społeczeństwo, a w szczególności — młodzież. W skład takich Komitetów mogliby wejść przedstawiciele: administracji, wojska, Polskiego Czerwonego Krzyża, władz komunalnych, partii politycznych oraz organizacji społecznych.

Dyrektor Departamentu
(—) Dr. Juliusz Goryński

URZĄD WOJEWÓDZKI ŚLĄSKO-DĄBROWSKI
Wydział Odbudowy
Nr Odb.: 34/1/3 Katowice, dnia 22 maja 1946 r.

w sprawie organizacji grobownictwa wojennego.

Obyw. Staroście powiat. Obyw. Prezydentowi miasta.

Przesyła Urząd Wojewódzki powyższy odpis do wiadomości, oraz przestrzegania wymienionych postanowień powziętych na konferencji międzyministerialnej w dniu 22. 1. br. — z równoczesnym zwróceniem uwagi na wskazane w pkt. f) zorganizowanie na miejscowym terenie komitetu opieki nad grobami poległych.

Za Wojewodę:
(—) Inż. Roman Maryniarczyk, Nacz. Wydz.

369.

MINISTERSTWO ODBUDOWY
Komisarz dla spraw Przem. Budowl.
L. dz. 70/I/46 Warszawa, dnia 29 marca 1946 r.

ZARZĄDZENIE
w sprawie powołania „Okręgowych Zjednoczeń Wytwórni Materiałów Budowlanych".

Na podstawie zarządzenia Ministra Odbudowy z dnia 6 marca 1946 r. o powołaniu Komisarza dla spraw Przemysłu Budowlanego podległego Ministerstwu Odbudowy — powołuje się 14 (czternaście) „Okręgowych Zjednoczeń Wytwórni Materiałów Budowlanych" w następujących miastach: Warszawa, Olsztyn, Białystok, Lu-

blin, Rzeszów, Gdańsk, Bydgoszcz, Łódź, Kielce, Kraków, Szczecin, Poznań, Katowice i Wrocław.

Ustala się następujący zakres działalności „Okręgowych Zjednoczeń Wytwórni Materiałów Budowlanych".

1. Zjednoczenie obejmuje swą działalnością teren całego województwa, albo okręgu pełnomocnika rządu, wraz z miastami wydzielonymi w osobne województwa grodzkie, położonymi na tym terenie.
2. Zjednoczenie powołane jest do wszechstronnego zarządzania państwowymi i pozostającymi pod zarządem państwowym wytwórniami materiałów budowlanych, znajdującymi się na terenie Okręgu, a podległymi Ministerstwu Odbudowy.
   Zarząd podległych sobie wytwórni sprawuje Zjednoczenie bezpośrednio przez mianowanych kierowników wytwórni. W wyjątkowych wypadkach, za moją każdorazową zgodą pisemną, może Zjednoczenie wydzierżawić podległą mu wytwórnię na warunkach zatwierdzonych przeze mnie. Opracowany zostanie w tym celu wzór ramowej umowy dzierżawy, zatwierdzony przez ob. Ministra Odbudowy.
3. Zjednoczenie upoważnione jest do przejęcia w myśl porozumienia Ministrów Przemysłu i Odbudowy z dnia 22. 12. 1945 r., państwowych i pozostających pod zarządem państwowym wytwórni materiałów budowlanych od Zjednoczeń należących do Centralnego Zarządu Przemysłu Materiałów Budowlanych przy Ministerstwie Przemysłu, oraz do przejęcia wszystkich wytwórni materiałów budowlanych, leżących w Okręgu od Dyrekcji Przemysłu Miejscowego przy Wydziale Przemysłowym.
   Zjednoczenia branżowe zostają po przejęciu zlikwidowane, a należące do nich wytwórnie włączone do odpowiednich terytorialnie okręgowych Zjednoczeń Wytwórni Mat. Budowlanych.
4. Przejęcie Zjednoczeń i wytwórni następuje protokólarnie na podstawie bilansu netto na dzień przejęcia, sporządzonego z uwzględnieniem przepisów prawnych, dotyczących bilansów otwarcia i zamknięcia za rok 1945; oraz szczegółowego spisu inwentarza.
5. Zjednoczenie prowadzi gospodarkę finansową w ramach zatwierdzonych przeze mnie kwartalnych planów finansowo-gospodarczych. Pierwszy plan winien obejmować okres do dnia 30 czerwca 1946 r.
6. Na czele Okręgowego Zjednoczenia stoi dyrektor, mianowany przeze mnie. Na wniosek dyrektora mianuję jego zastępców.
   Pozostały personel agend Okręgowego Zjednoczenia mianuje dyrektor. Kierowników poszczególnych wytwórni mianuje na wniosek dyrektora Zjednoczenia.
7. Dyrektor Zjednoczenia jest odpowiedzialny osobiście za prawidłowe i należyte funkcjonowanie wszystkich agend Zjednoczenia, oraz podległych Zjednoczeniu wytwórni. Kierownicy wytwórni i poszczególni pracownicy Zjednoczenia i wytwórni są odpowiedzialni osobiście za prowadzony przez siebie dział pracy w zakresie ustalonym dla pracowników państwowych.
   Kompetencje Rad Zakładowych wytwórni w zakresie spraw personalnych i prawniczych określają właściwe przepisy prawne.
8. Likwidacja istniejących wytwórni, lub tworzenie nowych, może być zarządzone wyłącznie przeze mnie na podstawie zgody Ministra Odbudowy. Dyrektor Zjednoczenia może mi w tym przedmiocie składać uzasadnione wnioski.
9. W pracach swych Zjednoczenie winno stosować się do ogólnych wytycznych, przez Ministerstwo Odbudowy oraz do moich zarządzeń i okólników.
10. W drodze osobnych okólników wydane zostaną przepisy dotyczące gospodarki finansowej, produkcji, cen i płac oraz spraw związanych ze sprzedażą gotowych wyrobów, uzyskiwaniem przydziałów na surowce, paliwo itp.
11. Organizacja agend Okręgowego Zjednoczenia winna być oparta na złączonym ramowym schemacie organizacyjnym.

Komisarz dla spraw Przemysłu Budowlanego
(—) Inż. J. Zawistowski

URZĄD WOJEWÓDZKI ŚLĄSKO-DĄBROWSKI
Wydział Odbudowy
L. Odb. 1/4/71 Katowice, 2 lipca 1946.

w sprawie: powołania „Okręgowych Zjednoczeń Wytwórni Materiałów Budowlanych".

Obyw. Starostowie Powiatowi, Obyw. Prezydenci miast.

Powyższe zarządzenie Ministerstwa Odbudowy przesyła się do wiadomości.

Za Wojewodę:
(—) inż. Roman Maryniarczyk, Nacz. Wydz.

370.

URZĄD WOJEWÓDZKI ŚLĄSKO-DĄBROWSKI
Wydział Samorządowy
Nr Sm. II. 31/21/46. Katowice, 3 lipca 1946.

w sprawie ustalenia nazw miejscowości na obszarze Ziem Odzyskanych.

Do Ob. Ob. Starostów Powiatowych i Prezydentów miast wydzielonych Województwa Śląsko-Dąbrowskiego.

Zarządzeniem Ministrów: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych z dnia 7 maja 1946 r. (Monitor Polski Nr. 44, poz. 85) ustalono brzmienie urzędowe nazw oraz pisownię niżej podanych miejscowości jak następuje:

„Bobrek—Karb" w powiecie bytomskim na „Bobrek",
„Chrapkowice" w powiecie opolskim na „Krapkowice",
„Głąbczyce" na „Głubczyce",
„Kluczborek" na „Kluczbork",
„Nowa-Wieś Opolska" w powiecie opolskim na „Nowa-Wieś Królewska",
„Odmuchów" w powiecie grodkowskim na „Otmuchów",
„Prądnik" na „Prudnik",
„Szombierki" w powiecie bytomskim na „Chruszczów",
„Szywałd" w powiecie gliwickim na „Bojków.

Urząd Wojewódzki prosi o wydanie zarządzeń, mających na celu dostosowanie brzmienia urzędowego nazw wyżej wymienionych miejscowości do brzmienia, ustalonego powyższym zarządzeniem.

Za Wojewodę:
(—) Hauke, wz. Nacz. Wydz. Samorz.

371.

OBWIESZCZENIE URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO ŚLĄSKO-DĄBROWSKIEGO

z dnia 3. lipca 1946 r.

w sprawie opłaty dziennej w Szpitalu Miejskim w Kietrzu.

Na podstawie art. 35 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. 3. 1928 (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 328) Urząd Wojewódzki zatwierdza wysokość opłaty dziennej w Szpitalu Miejskim w Kietrzu za leczenie ubezpieczonych i samopłacących:

dla klasy III 75.— zł
dla klasy II 100.— zł
dla klasy I 150.— zł

za chorych chirurgicznych szpital może pobierać dodatek w wysokości 20%.

Powyższa stawka obowiązuje po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Śląsko-Dąbrowskim Dzienniku Urzędowym.

Dr. Feliks Presser, Naczelnik Wydziału.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Urząd Wojewódzki Śląsko-Dąbrowski rozpisuje
przetarg nieograniczony
na rozbiórkę zniszczonych mostów żelbetowych:

1. nad kanałem Gliwickim w Łabędach, w ciągu drogi wojewódzkiej Łabędy—Sośnicowice,
2. nad rzeką Brynicą w Radosze (granica miasta Mysłowice i Sosnowca), w ciągu drogi gminnej Mysłowice—Sosnowiec;

3. nad rzeką Przemszą w Brzezince w ciągu drogi powiatowej Brzezinka — Wysoki Brzeg;
4. zniszczonego przyczółka betonowego z lewego brzegu rzeki Nysy w Czerwcu w ciągu drogi powiatowej Nysa—Jasienica Dolna.

Termin wykonania robót do dnia 31 października 1946 r.

Oferty należy składać na każdy most osobno w zalakowanych kopertach bez stempla firmowego, zaopatrzonych odpowiednim napisem w terminie do dnia 21 sierpnia 1946 r. godz. 12. w kancelarii Wydziału Komunikacyjnego, gmach Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, pokój 518. IV. piętro.

Otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godz. 12.15.

Urząd Wojewódzki zastrzega sobie prawo wyboru oferenta niezależnie od wysokości sumy oferowanej, prawo wyłączenia niektórych kategorii robót oraz prawo unieważnienia przetargu w całości lub częściowo bez podania powodów.

Pierwszeństwo otrzymania robót z przetargu, przy tej samej lub zbliżonej (w ramach do 5%) sumie ofertowej, będą mieli ci oferenci, którzy wykupili większą od pozostałych ilość obligacji Premiowej Pożyczki Odbudowy Kraju.

Przystępujący do przetargu obowiązani są załączyć zaświadczenie instytucji subskrybującej o wysokości nabytych obligacji P. P. O. K. 1946.

Do przetargu należy dołączyć przepisowe wadium w wysokości 2% do sumy 1.000.000 zł kosztorysu ofertowego i 1½% do 5.000.000 złotych kosztorysu.

Formularze ofertowe można nabyć w Wydziale Komunikacyjnym, gmach Urzędu Wojewódzkiego, pokój 518 w Katowicach w cenie 50 złotych za komplet. Tam też można zaznajomić się z „ogólnymi warunkami dostaw i robót w podległej Ministrowi Komunikacji administracji dróg kołowych i wodnych" oraz uzyskać potrzebne informacje w związku z ogłoszonym przetargiem.

Za Wojewodę:
(—) Dr Kaufman, Naczelnik Wydz. Komunikacyjnego

Tymczasowe wyniki powszechnego sumarycznego spisu ludności z dnia 14 lutego 1946 r.

Ukazał się zeszyt specjalny I „Wiadomości Statystycznych" zawierający tymczasowe wyniki powszechnego sumarycznego spisu ludności z dnia 14 lutego 1946 r. Na treść zeszytu składają się następujące dane:

Ludność obecna z podziałem na ludność w miastach i na wsi w podziale terytorialnym na województwa (okręgi), powiaty (obwody) z uwzględnieniem ziem dawnych i odzyskanych: powierzchnia oraz gęstość zaludnienia.

Ponadto uwzględniono ludność poszczególnych miast powyżej 20 tysięcy mieszkańców.

„Wiadomości Statystyczne".

Ukazał się zeszyt 3-ci „Wiadomości Statystycznych". Na treść zeszytu składają się następujące zagadnienia:

Rozwój gospodarczy Polski. Akcja przesiedleńcza ludności ukraińskiej i innej z Polski do Z. S. R. R. Służba zdrowia. Szpitale, sanatoria, poradnie. Linie i tory kolejowe normalno i szerokotorowe. Linie kolei wąskotorowych. Tabor normalno i szerokotorowy w eksploatacji P. K. P. Tabor kolei wąskotorowych. Drogi o twardej nawierzchni. Samochody i motocykle zarejestrowane w Państwowym Urzędzie Samochodowym (P. U. S). Loty specjalne Polskich Linii Lotniczych „Lot". Ruch samolotów zagranicznych linii lotniczych w Polsce. Urządzenia portowe. Ruch statków w portach Gdynia i Gdańsk. Ruch pocztowy, telegraficzny i telefoniczny. Ceny wolnorynkowe artykułów żywnościowych i przemysłowych w handlu detalicznym w niektórych większych miastach. Wskaźniki cen detalicznych niektórych grup towarów i usług uwzględniany przy obliczaniu kosztów utrzymania w Warszawie i Łodzi. Wskaźniki kosztów utrzymania w Warszawie i Łodzi. Ceny miejscowe płacone producentom rolnym. Ceny płacone przez rolników za niektóre artykuły przemysłowe. Robotnicy i pracownicy umysłowi zorganizowani w związkach zawodowych. Obciążenie niektórych artykułów podatkami spożywczymi.

ZGUBIONE DOKUMENTY.

Unieważnia się skradzioną Kartę rozpoznawczą oraz zniżkę kolejową wystawioną przez Izbę Skarbową na nazwisko Anna Wróbel zam. Katowice-Ligota, Ligotska 86 e. 84

Unieważnia się zgubioną Kartę ewidencyjną samochodu „Tempo" Nr C-66576, wystawioną przez Urząd Samochodowy w Katowicach, na Zjednoczenie Przemysłu Cynkowego, Huta Łazarz w Radzionkowie. 85

Unieważnia się zgubiony Dowód tożsamości konia, wystawiony na nazwisko właśc. Franciszek Klukowski, zamieszkały w Bobrownikach. 86

Unieważnia się zgubione Zaświadczenie rejestracyjne motocykla „Wiktoria" Nr rejestr. Pr 6773, nr siln. 5577, wystawione przez Okręgowy Urząd Samochodowy Katowice na Śl. Zakłady Elektryczne Katowice. 87

Unieważnia się zgubione prawo jazdy nr 1318, wystawione przez Okręgowy Urząd Samochodowy, na nazwisko Kosmala Teodor, zamieszkały w Katowicach ul. Janasa nr 11. 90

Unieważnia się zgubiony Dowód rejestracyjny na motocykl S. H. L. nr M- 65566, Typ 100, poj. cyl. 98 cm³, 1.5 k. m. nr silnika 631 H. L. nr podwozia 1926, waga własna 78 kg rok budowy 1939, wystawiony na Elektrownię Okręgową Zagłębia Dąbrowskiego. 91

Unieważnia się skradzioną Legitymację służbową Państwowej Szkoły Muzycznej w Katowicach oraz Kartę rozpoznawczą wyst. w Warszawie na nazwisko Allinówna Stefania, zam. w Katowicach, 27 Stycznia 26. 92

Unieważnia się zgubioną Deklarację wierności oraz Pakowkę na nazwisko Gnidowa Antonina zamieszkała w Katowicach-Dąb. ul. Dębowa 67 93

Unieważnia się skradzioną Kartę ewidencyjną samochodu D. K. W. nr A-73763, wystawioną przez Okręgowy Urząd Samochodowy Katowice na Starostwo Powiatowe Nysa, Komitet Osadniczy. 94

Unieważnia się skradzioną Kartę ewidencyjną samochodu osobowego marki „Opel-Adam" nr rej. A-68027, nr podwozia M-967, nr silnika 26911 zarejestrowanego na Dąbrowskie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego w Sosnowcu. 95

RED. I ADMIN.: Urz. Woj. Śl.-D., ul. Jagiellońska 25 I. p. red.-pok. 244, tel. 444 i 452, adm.-pok. 242, tel. 356. *ZA REDAKCJE: Dr. Piotr Bałowski.*

PRENUMERATA: Roczna 360,— zł, półroczna 180,— zł, kwartalna 90,— zł. Prenumerata powinna być opłacana najpóźniej na 2 tygodnie przed rozpoczęciem każdego kwartału. Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów Śląsko-Dąbrowskiego Dziennika Wojewódzkiego należy wnosić do właściwych urzędów pocztowych lub Administracji niezwłocznie po otrzymaniu następnego kolejnego numeru: późniejsze reklamacje będą uwzględniane tylko po uiszczeniu ceny reklamowanego numeru. Cena numeru pojedynczego jest zależna od objętości numeru.

CENY OGŁOSZEŃ: Za 1 mm szpalty redakcyjnej szerok. 82 mm 4.— zł. druk borgis lub petyt. Tabelaryczne i cyfrowe za 1 mm szpalty 50% więcej. O zagubionych dokumentach za wyraz 2 zł, najmniejsze ogłoszenie w tym dziale 20 zł. Ogłoszenia drukuje się po uiszczeniu całkowitej należności przy zamówieniu. Za terminowy druk ogłoszeń wydawnictwo nie odpowiada. Rękopisów nie zwraca się.

Wszelkie należności z tytułu prenumeraty i opłat za ogłoszenia uiszczać należy wyłącznie za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności Oddział w Katowicach na konto czekowe Nr III-4121. Do inkasa należności nikt nie jest upoważniony. **Cena 20,— zł.**

Tłoczono w Drukarni Państwowej Nr 1, (dawn. Drukarnia Urzędu Wojew. Śląsko-Dąbrowskiego), Katowice, Francuska 33, w podw., tel. 327-54

R 6697